

Under Dusken

STUDENTAVISA I TRONDHEIM NR.10 111. ÅRGANG 14.10.25 - 04.11.25

Campussamling enkelt forklart 11 | Ferdigutdannet uten jobb 22

Glutenfritt på campus 34

Romkameraten som ikke betaler leie

– Studenter med kjæledyr

Side 24

GRATIS

Les Under Dusken på nett!

www.underdusken.no

REDAKTØR UNDER DUSKEN
Kjersti Eline Stuen
– Tlf: 909 78 838
avisredaktor@studentmediene.no

NESTLEDERE UNDER DUSKEN
Eline Kielland
– Tlf: 993 23 727
avisnestleder@studentmediene.no

Aëla Kervarec
– Tlf: 459 67 359
nettredaktor@studentmediene.no

ANSVARLIG REDAKTØR
STUDENTMEDIENE I
TRONDHEIM AS
Guro Vestby
– Tlf: 954 43 687
ansvarligredaktor@studentmediene.no

DAGLIG LEDER
Eirik Guldvog Christophersen
– Tlf: 454 89 798
dagligleder@studentmediene.no

SALGSSJEF
Sigrid Dobbetin
salgssjef@studentmediene.no

NYHETSREDAKTØR
Emma Linnëa Holm-Ross
nyhetsredaktor@studentmediene.no

DEBATTREDAKTØR
Anna Kongshaug
debattredaktor@studentmediene.no

REPORTASJEREDAKTØR
Anette Rauan
reportasjeredaktor@studentmediene.no

KULTURREDAKTØR
Emma Mathea Børsting Andersson
kulturredaktor@studentmediene.no

FOKUSREDAKTØR
Henrik Røren
fokusredaktor@studentmediene.no

MUSIKKREDAKTØR
Emilia Sahara Andersen Brahim
musikkredaktor@studentmediene.no

FOTOREDAKTØR
Annlaug Marie Evjenth Sørhaug
fotoredaktor@studentmediene.no

GRAFISKSJEF
Hedda Vinje Sand
grafisksjef@studentmediene.no

ILLUSTRASJONSSJEF
Lara Haugland
illustrasjonssjef@studentmediene.no

DESK
Elfrida Setra (sjef), Karianne Folkvord
Furset, Elin Miller Henriksen, Christina
Xenaki, Kristoffer Ramsey Fredriksen,
Benedikt Erikstad Javorovic, Sina Leirvik,
Cecilie Bjørnsdøtter Raustein, Nora
Lerkerød Alnes, Andreas Dalhaug.

GRAFIKERE
Hedda Vinje Sand (1-3,14-17)
Aurora Aga Throndsen (4-13)
Heidi Lysgård Fagerheim (18-29)
Kristian Nikolai Hansen (30-33)
Martine Bræck Hansen (34-45)
Mia Langeland (46-57)

KORREKTUR
Karianne Folkvord Furset (sjef), Elin Miller
Henriksen, Elfrida Setra

FORSIDE
Abigail Ntomba

I denne utgaven

RUS OG RISIKO

Økt rusbruk blant unge kan føre til flere overgrep. Overlege er bekymret.

Side 8

DRITER I DRAGVOLL

Sponsormidler fra bedrifter varierer stort mellom campus og studieretning. Studenter lufter sine tanker om forskjellene.

Side 14

UFF DA

Uffa-huset har en lang historie, men nå frykter de aktive på huset at det kan gå mot en brå slutt. Møt dem, og les hvordan kommunen svarer på klagen.

Side 18

[LES MER PÅ UNDERDUSKEN.NO](http://www.underdusken.no)

TIPS OSS!

tips@studentmediene.no

Under Dusken er et uavhengig organ for studenter i Trondheim, utgitt av Studentmediene i Trondheim AS. Under Dusken blir distribuert gratis i Trondheim, og kommer ut seks ganger i semesteret. Under Dusken arbeider etter god presseskikk i henhold til Vær Varsom-plakaten. Den som mener seg rammet av urettmessig omtale oppfordres til å kontakte redaksjonen.

Under Dusken blir utgitt av Studentmediene i Trondheim som får økonomisk støtte av Velferdstinget i Trondheim og Studenter-samfundet i Trondhjem, som står uten redaksjonelt ansvar.

Våre lesere er jo litt dummere enn andre avislesere

ANNONSERE?

salgssjef@studentmediene.no

Lisensnr. 241823
Sertifikat nr. 1638

Miljøtrykksak fra
Trykkpartner AS.

Tannhelse på dine premisser

Hos Oris Dental får du som er ung eller student rabattert pris på tannsjekk og behandling!

Studentrabatt hos Oris Dental

Hos oss får du 10 % studentrabatt på tannsjekk og annen behandling.* Rabatten gjelder ved følgende tannklinikker:

Oris Dental Sanden, Oris Dental Leutenhaven, Oris Dental Munkegata, Oris Dental Lykkegården og Oris Dental Sirkus Shopping

*Gjelder ikke spesialistbehandling.

25-28 år og bosatt i Trøndelag?

Da kan du få dekket 75 % av behandlingskostnadene ved våre klinikker. Støtteordningen er i regi av Trøndelag fylkeskommune og omfatter kun nødvendig tannbehandling.

Les mer om ordningen på:
orisdental.no/25-28-ar-trondelag

*Kan ikke kombineres med studentrabatten.

Bestill time ved å skanne QR-koden:

LEDER

Eline Kielland

NESTLEDER I UNDER DUSKEN

Ro ned rotteracet

Å slite seg ut på universitetet er veien til utbrenthet, ikke ansettelse.

Da jeg skulle undersøke hjertet mitt, ble legen mer bekymret da jeg sa at jeg studerte arkitektur enn da han så prøveresultatene mine.

Døgning før en innlevering er så normalisert at folk ser rart på deg om du går hjem klokken elleve på kvelden. Veiledere klarer ikke hjelpe deg med å strukturere arbeidet ditt. Tvert imot oppfordrer de deg til å gjøre mer, mer og mer.

Tilbakemeldingene er vage. Fasitene er ikke-eksisterende. Du river deg i håret mens du prøver å få planløsninger og fasadetegninger til å harmonisere. Veileder foreslår en bro midt i prosjektet ditt, så du tegner en bro. Men på neste veiledning peker hen på broen og fnyser, fordi «det funker jo ikke i det hele tatt med en bro der».

Verst av alt forteller alle deg at lyset i enden av tunnelen er en arbeidsledig tilværelse.

Rundt meg har jeg sett dem som ikke gjør annet enn å sove i tre måneder etter

endt master, dem som må ta seg en baristajobb for å puste ut – for «hva faen var det der» – og dem som faktisk får seg arkitektjobb og endelig har ro i sjelen.

For arbeidslivet er slett ikke som studiet, enten du studerer arkitektur eller sivilingeniør. Det er ingen som døgner på et vanlig kontor, så hvorfor gjøre det på lesesalen? I hvilken grad rustet det oss for et arbeidsliv?

Det universitetet glemmer å fortelle deg er at du skal lære, ikke prestere. Selv en dårlig oppgave kan gi enormt læringsutbytte.

Blant mine uteksaminerte medstudenter er det ikke dem med høyest snitt, flest relevante verv, flest anerkjennelser eller flest timer på universitetet som gikk ut med jobb.

Til dere som er stresset og bekymret, kan jeg gi samme råd som legen min ga til meg: Gjør hyggelige ting. Som Stig Johanson sa så klokt:

«Alle disse dagene som kom og gikk – ikke visste jeg at de var selve livet.»

Skaff deg et verv, men ikke fordi du må ha noe relevant på cv-en. Gjør det fordi det er gøy og lærerikt. Velg et verv som lar deg være sosial og kjenne på mestring. Ikke delta i rotteracet. Det er ikke lettere å få seg jobb når man er utbrent.

Livet er et maraton, ikke en sprint. I denne utgaven skriver vi om hvor vanskelig og frustrerende det er å finne jobb som arkitektstudent. Heldigvis er ikke statistikken som presenteres like pessimistisk.

Jobbsøking etter endt studie er en naturlig del av livet, og ikke et nederlag. Det er kjøpt å søke et titalls jobber uten å få et intervju, men bunnlinjen er: Søker du nok får du jobb til slutt. Slik er det for alle, det er ikke du som er problemet.

Og husk: Det finnes jobber, bare kanskje ikke midt i Oslo sentrum. Det går fint å bo i Drammen, selv om de kanskje ikke har kaféer med matcha latte eller utesteder som spiller folk-elektronika.

ILLUSTRASJON:
Thomas Vevle Bruknapp

Det er typisk norsk å være god... på å bygge ned natur

I fjor avdekket NRK at Norge har gjort 44 000 inngrep i norsk natur på fem år.

TOV BERGE
Leder av debattkomiteen
på Studentersamfundet

ILLUSTRASJON: Lea Lauvland Longva

Sammen med kolleger i andre land har NRK nå avslørt at Europa bygger ut 1,5 milliarder kvadratmeter med matjord og natur. Norge ligger på toppen av listen for utbygging per innbygger.

Det er ingen tvil: nordmenn er verstinger. Og om ikke dette skremmer deg, så bør du tenke deg godt om.

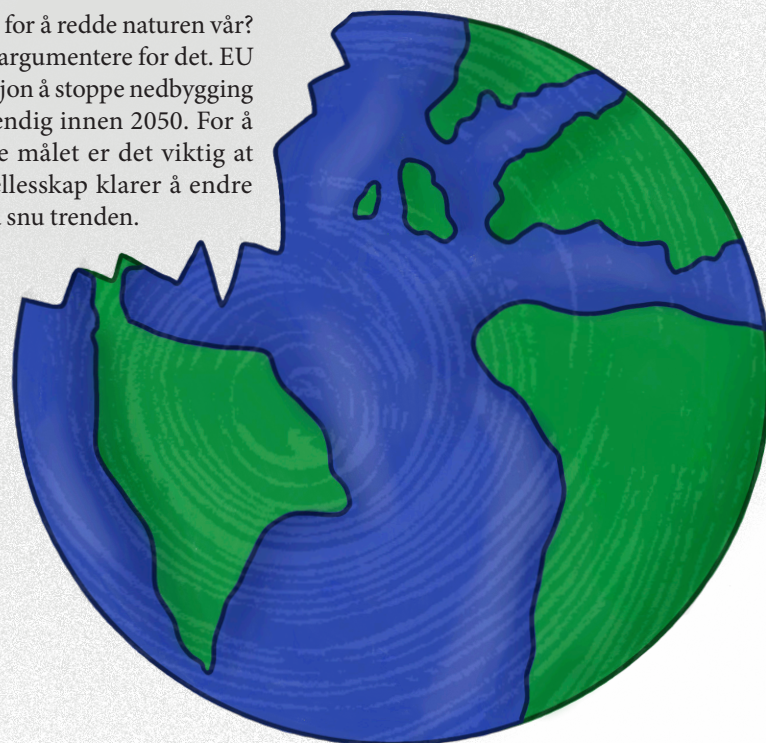
Selv om det vil ta tusenvis av år å bygge ned all natur i Europa, kan vi ikke fortsette i dette tempoet. Det handler om å verne leveområder for planter og dyr i Europa, det handler om å sikre matjord til selvforsyning og det handler om å skape en klode vi kan leve på.

Faktum er at vi mennesker kan behandle jorden vår så godt eller dårlig vi vil. Jorden vil overleve uansett, enten med eller uten oss. Derfor er det ekstremt viktig at vi tar vare på naturen, slik at vi kan skape en klode hvor du og jeg og de som kommer etter oss kan leve og trives i samspill med dyr og planter.

Du tenker kanskje at Norge har gode systemer og rutiner når det kommer til beslutninger om nedbygging av kritisk viktige naturområder. Utviklingen de seneste årene tilsier noe annet. Vi må begynne å leve opp til ryktet om at vi er gode, ikke bare si det.

Finnes det håp for å redde naturen vår? Jeg vil absolutt argumentere for det. EU har som nullvisjon å stoppe nedbygging av natur fullstendig innen 2050. For å kunne nå dette målet er det viktig at samfunnet i fellesskap klarer å endre tankegang for å snu trenden.

Som student er det å ta ansvar det viktigste du kan bidra med. Vi er en del av den generasjonen som må rydde opp om vi ikke skjerper oss. Derfor vil jeg oppfordre til å engasjere deg og tørre å stille kritiske spørsmål for å bidra til at naturen tas på alvor.

Rettssikkerhet har forlatt chatten

NTNU er stort. Med omtrent 44 000 studenter og over 8000 ansatte utgjør vi nesten én prosent av Norges befolkning. Det sier seg selv at ett studentombud ikke er tilstrekkelig.

LEA SOFIE THOMSEN LIE
Leder av Studenttinget NTNU

Med så mange studenter, som har en faglig bredde som strekker seg fra øst til vest, er det ikke rart at studenter kan havne i belastende situasjoner.

Det kan dreie seg om saker som fusk, skikkethet, diskriminering, tilrettelegging eller noe helt annet. Listen er lang.

Da er det viktig å ha et studentombud som kan gi tilstrekkelig bistand til oss studenter i vanskelige saker. I universitets- og høyskoleloven § 10-8 står det: «Universiteter og høyskoler skal sørge for at alle studentene har tilgang til et studentombud.»

Studentombudet er en viktig ressurs som bidrar til å sikre studentenes rettssikkerhet i møte med universitetet. Et studentombud har juridisk kompetanse, kjenner godt til prosedyrene ved universitetet, og kan gi veiledning til studenter som står i ukjente situasjoner.

For de 44 000 studentene ved NTNU er det kun én person som er ansatt som studentombud. Har man da egentlig reell tilgang til et studentombud ved NTNU? Etter min mening har man ikke det.

Studentombudets årsrapport for 2024 viste en økning av henvendelser på hele 47 prosent sammenlignet med 2018. Totalt ble det registrert over 300 henvendelser.

Dette betyr at studentombudet får 1,5 henvendelser per arbeidsdag. Til sammenligning har Universitetet i Bergen to årsverk på omtrent 20 000 studenter. Og ved Universitetet i Oslo er det tre årsverk som, gjennom et samarbeid med 12 mindre institusjoner i Oslo-området, dekker en studentmasse på omtrent 45 000 studenter. De har i gjennomsnitt 144 henvendelser per studentombud per år.

Siste tilskudd er Universitetet i Tromsø som har fått på plass et toårig prøveprosjekt med to studentombud for sine 17 000 studenter. Dekningsgraden hos NTNU er med andre ord dårligst i klassen. Det er ikke greit hvis NTNU skal være det foretrukne universitetet, og hvis Trondheim skal fortsette å være landets beste studieby.

Heldigvis finnes det en veldig enkel løsning på alt dette, nemlig å ansette flere ved studentombudskontoret ved

NTNU. Med et ekstra studentombud vil dekningsgraden øke betraktelig, og man vil oppnå bedre og mer reell tilgang til studentombud ved universitetet.

Da får vi et studentombud som i større grad kan profilere seg selv, slik at flere studenter får kjennskap til tilbudet og rettighetene de har. Studentombudet blir dessuten også mindre sårbart for sykdom og ferieavvikling, noe studentombudet selv peker på som en stor utfordring i dag.

Her må NTNU ta ansvar og sikre at vi får den lovpålagte rettssikkerheten vi har krav på!

ILLUSTRASJON: Lara Haugland

Dette er et debattinnlegg. Meningene er debattantens egne.

Ønsker du å ytre deg i Under Dusken? Send inn debattinnlegget ditt til debatt@studentmediene.no!

Økt rusbruk blant unge: – Det er dessverre en del folk som kan utnytte situasjonen

Bruken av ulovlige rusmidler har økt blant unge i de siste årene. Flere er bekymret for hvordan dette påvirker studentmiljøet i Trondheim.

TEKST: Hanna Svindland, Margit Adde og Aëla Kervarec | ILLUSTRASJON: Eugen Johnsen

Ved Kvinneklirikken og overgrepsmottaket på St. Olavs hospital jobber overlege Cecilie Hagemann med et prosjekt som kobler rus opp mot overgrep.

Selv om studien ikke er ferdig, er hun klar i sin tale: Hun er bekymret for tendensen hun ser, og mener at det er en økning i rusbruk blant unge.

– Vi har et pågående prosjekt, så ingenting er sikkert, men vi mistenker at funnene vil være at det brukes mer illegale rusmidler, forteller Hagemann.

Overlegen utdyper at det er gjort en delvis sammenligning med tidligere tall som Hagemann brukte i doktorgraden sin. Disse tallene stammer fra 2010–2011 og sammenlignes nå med de nyere tallene.

– Det er helt klart en økning både i cannabis og stimulerende midler blant voldtektsofre, sier Hagemann.

Hun forklarer at de mistenker at dette gjenspeiler den økende bruken i samfunnet og ikke at de blir dopet med cannabis mot sin vilje.

Hagemann forventer at andelen av ofre som er påvirket av alkohol vil holde seg ganske lik som tidligere, men at de finner mer av de andre ulovlige rusmidlene i tillegg.

Rusbruk fører til mer risikabel adferd hos begge parter

– Stimulerende midler gjør deg mer oppstemt og våken, men det kan også gjøre at man er mer villig til å bli med på sex som man ellers ville sagt nei til, forklarer Hagemann.

Man utøver altså mer risikabel atferd når man er påvirket av rusmidlene. Overlegen antar at funnene i studien vil vise økt bruk av cannabis og sentralstimulerende midler – slik som amfetamin, kokain, ecstasy og MDMA – blant voldtektsofre.

– Er man ikke i stand til å ta vare på seg selv og kommer i en hjelpeløs situasjon, kan det fort bli dumt. Det er dessverre en del folk som utnytter situasjonen, sier Hagemann.

Sykepleier Helen Naalsund ved Kvinneklirikken og overgrepsmottaket på St. Olavs hospital peker på økt kokainbruk blant unge og at dette fører til mer voldelig adferd.

– Det er en økning i kokainbruk blant unge. Som resultat av dette ser vi at det er flere saker på mottaket med bruk av vold, hevder hun.

Naalsund mener at dette spesielt gjelder hvis det er en dame som er utsatt og en mann som har tatt kokain. Mannen blir gjerne litt «større og sterkere» og bruker mer vold, forklarer Naalsund om sakene de får inn på mottaket.

BEKYMRET: Overlege ved Kvinneklirikken og overgrepsmottaket Cecilie Hagemann bekymrer seg for rusutviklingen blant unge. Foto: NTNU

ØKT KOKAINBRUK: Sykepleier Helen Naalsund mener økt kokainbruk fører til mer vold. Foto: Steinar Brandslet, NTNU

Narkotikabruk i Norge:

- Bruken av kokain blant unge voksne har økt med rundt 2 prosentpoeng i perioden 2022–2024, sammenlignet med 2013–2021.
- Etter cannabis er kokain, ecstasy, MDMA og amfetaminer de mest brukte illegale rusmidlene i Norge. Disse stoffene brukes mest av menn og av personer i de yngre aldersgruppene.
- Cannabis er fortsatt det mest brukte illegale rusmiddelet i landet. I 2024 oppga 30 prosent at de hadde prøvd cannabis og nesten 7 prosent hadde brukt det det siste året. Det er omtrent 2 prosentpoeng mer enn i årene 2013–2023.
- Bruken av kokain blant ungdom har økt fra et gjennomsnitt på 1,3 prosent i perioden 1995–2019 til 2,9 prosent i 2024.
- I 2024 oppga 3 prosent at de hadde brukt nye psykoaktive stoffer. Dette er omtrent på samme nivå som i tidligere år.

Tallene er hentet fra Fhi sin rapport om narkotikabruk i Norge fra 2024.

NULLTOLERANSE: Nora Margareta Næss forteller at linjeforeningen Støh setter tydelige krav til studentene sine for å forebygge rusmisbruk. Foto: Støh

Gir mer penger til edruarrangementer

Presidenten i Studentforeningen ved NTNU Handelshøyskolen (Støh), Nora Margareta Næss, forteller om foreningens syn på rus:

– Vi oppfordrer alle til å se og inkludere hverandre og slå hardt ned på all form for rusmisbruk.

Næss mener at alkohol og rus ikke er det som fører til størst press blant studentene. Undersøkelser gjort på instituttet viser dog at en liten andel studenter føler press i forbindelse med alkohol og rusmidler.

– Det er jo klart at det er et problem, og ønskelig at det skal være enda færre som føler på stress med hensyn til dette, sier hun.

Linjeforeningen setter derfor tydelige krav til studentene for å forebygge eventuell rusmisbruk.

– Vi innvilger mer penger til utvalg som lager edruarrangementer, sier Næss.

I tillegg har de satt et krav om at alle undergruppene i studentforeningen må gjennomføre edruarrangementer minst én gang per semester.

STRESS: Sunniva Elisabeth Christiansen, spesialist i rusmedisin, advarer om at rusen kan overta andre interesser i studietiden. Foto: NTNU

Rusbruken kan påvirke den kognitive funksjonen

Spesialist i rusmedisin, Sunniva Elisabeth Christiansen, er bekymret for utviklingen i økt rusbruk blant unge studenter.

Hun forklarer at når du er 19 år, vil hjernen fortsette å utvikle seg i seks år til. I denne perioden vil det du driver med sette sterke nevrobiologiske spor.

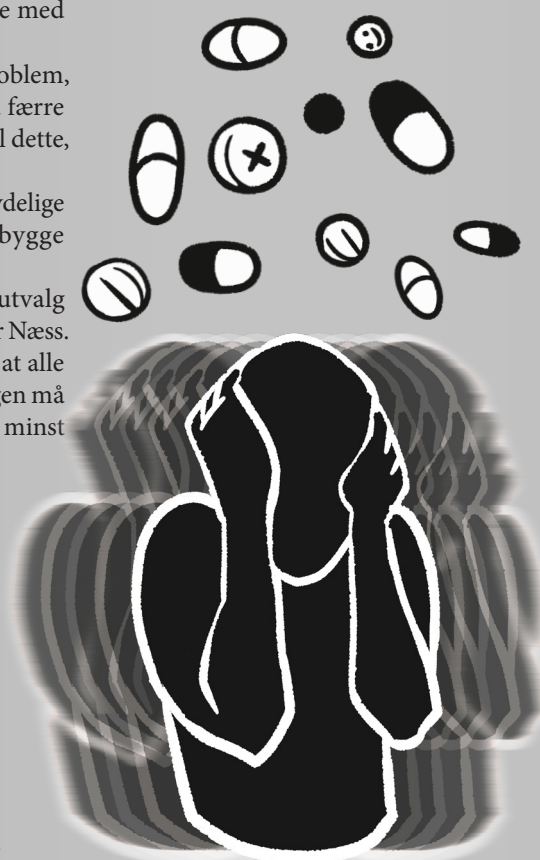
– Hvis du driver med mye rus, så er det dét du blir god på, sier Christiansen.

Grensene for hva folk tåler er veldig ulike, og dermed blir det individuelt hva som er for mye, understreker hun.

Christiansen mener at det er viktig å passe på holdningene sine til rus, ikke bare for sin egen del, men også for medstudenters beste.

– Hvis alle ruser seg, så klarer kanskje åtte av ti det glitrende. Men så går det dårlig med de to siste, og det er trist.

Derfor tenker hun at man skal være solidariske i et samfunn og tenke på dem som ikke håndterer rus like fint.

Vi lever i et krevende samfunn

Christiansen peker på samfunnets liberale utvikling, den økte tilgjengeligheten av cannabis etter avkriminaliseringen og medienes bidrag til å normalisere rusbruk som faktorer som kan gjøre at flere eksperimenterer med illegale rusmidler.

– Så de som ellers ikke ville ha brukt rus prøver kanskje likevel, fordi det er greit, sier hun.

Selv om hasj og andre ulovlige rusmidler blir normalisert på sosiale medier, advarer hun om risikoen for rusutløste psykoser og, i visse tilfeller, schizofreni.

– Rusbruk – og da spesielt cannabis og amfetamin – er assosiert med psykoseutvikling, sier Christiansen.

Hun mener at forskningen er ganske tydelig på at mye hasjrøyking kan føre til at sårbare individer utvikler en schizofrenilidelse, som de ellers kanskje ikke ville gjort uten å ha røyket hasj.

– Man tisser i buksen for å holde seg varm

Spesialisten advarer også mot bruk av rus som selvmedisinering for å takle stress, selv om det kan være fristende i dagens samfunn.

– Rus har en stressregulerende effekt der og da, men det er som å tisse i buksen for å holde seg varm, sier hun.

Christiansen forklarer at du heller ikke lærer deg å håndtere problemene dine på andre måter.

– Det er et krevende og overstimulert samfunn vi lever i, og jeg synes synd på unge mennesker som skal ta vare på seg selv, legger hun til.

Christiansen opplyser om at rusen kan overkjøre andre interesser og aktiviteter i løpet av studietiden i tillegg til å stå i veien for selve studiene.

– Hvordan du klarer å tenke, konsentrere deg, få inn kunnskap og lære nye ting reduseres, både mens du er påvirket av rus og dagen etterpå, sier hun. **UD**

Campussamling: – Kjenner på både fordeler og ulemper

TEKST: Felix Säming Underland og Inga Binningsbø | FOTO: Inga Binningsbø | ILLUSTRASJON: Anders Köhl

Campussamling er et prosjekt der NTNU innen 2030 skal samle studentene rundt Gløshaugen. Dette kommer til å påvirke NTNU-studentene mye inn i fremtiden.

Monica Rolfsen er prorektor for samfunnsansvar og formidling ved NTNU. Hun har vært spesielt involvert i prosjektet om å samle campusene og mener at campussamlingen vil gjøre tverrfaglighet lettere for studentene.

– Et eksempel er de som går sivilingeniør i bygg og infrastruktur, der flere tar fag i samfunnsøkonomi. For fem år siden flyttet vi samfunnsøkonomimiljøet til Hesthagen. Det har gjort at det nå er flere på Gløshaugen som tar økonomifag. De kunne sikkert hatt veldig glede av å ha statsvitenskap, språk og andre ting.

Rolfsen mener at ett av problemene med campusene i dag er at om man ønsker å ta forskjellige emner, kan man

ende opp med å måtte ta mye buss mellom campusene.

– Hvis du studerer statsvitenskap hadde det vært fint å se emnet i sammenheng med andre fagfelt. Det kan bli veldig tungvint, for da må du kjøre buss frem og tilbake, forklarer hun.

Til tross for at sammenslåingsprosjektet er dyrt, ville det ikke nødvendigvis vært så mye billigere å bli på Dragvoll. Bygget er nemlig gammelt og trenger sårt en oppfriskning.

– Dragvoll er veldig dårlig klimamessig, for det ble bygd i en annen tid. Ventilasjonen og energibruken er ikke i tråd med dagens standard. Det hadde blitt dyrt uansett, mener prorektoren.

FÆRRE BUSSTURER: Prorektor Monica Rolfsen ved NTNU mener campussamlingen kan øke tverrfagligheten ved universitetet. Foto: Dina Borge

En større studentenhet

Vilja Sofie Nystad er leder av Velferdstinget. Deres representant har deltatt aktivt i internprosjektstyret. Hun sier at selv om hver representant bare sitter i ett år om gangen, så har de gode rutiner for å sikre kontinuitet.

– Vi samarbeider veldig tett med Studenttinget, som velger sine representanter ved årsskiftet. Vi velger våre representanter ved skoleårsskiftet, og den overlappen er med å bidra til

gode innføringer for nye representanter, forteller Nystad.

Lederen forklarer hvorfor vi har prosjektet i utgangspunktet. Hun vektlegger ønsket om en større enhet med større mangfold.

– Man kan jobbe mer tverrfaglig, møte andre studenter, få tilgang på flere sosiale arealer og andre tilbud. Det blir enklere å kunne snakke med for eksempel en helsesykepleier eller en rådgiver, sier hun.

Lederen tror Dragvollstudentene kjenner på at det er fordeler og ulemper med campussamlingsprosjektet.

– Jeg tror det er mange som kjenner på et veldig fint samhold og identitet med å

POSITIV: Leder av Velferdstinget Vilja Sofie Nystad mener campussamlingen har fordeler. Foto: Privat

være Dragvollstudent som man ikke får på samme måte. Men samtidig får man glede av blant annet å være nærmere Samfundet og andre studenter, sier Nystad.

Studentene uenige

Studentene Sindre Haugnes, Oda Hjelle og Omar Alexander Lein tar alle bachelorgrad i psykologi. De har delte meninger om campussamling.

– Jeg syns det er veldig synd at alle skal vekk fra Dragvoll. Det er fint å være utenfor byen. Man er omgitt av natur og frisk luft, sier Hjelle.

Hun synes det er lettere å konsentrere seg på skolen når campus ligger litt lengre unna.

– Jeg synes det er så deilig å ha denne flotte plassen utenfor byen. Her kan jeg konsentrere meg om fag uten å bli fristet til å stikke inn til byen, eller ta en tur hjem, sier hun.

Lein forstår godt studentene som tenker slik, men han stiller seg mer positiv til campussamling.

– Jeg syns at å møte alle de andre studentene i Trondheim er positivt, mener han.

Psykologistudenten husker selv da han var ny student og fant ut at Gløshaugens vakre hovedbygg ikke var en del av hans eget campus.

– Jeg husker at jeg syns det var litt skuffende at vi skulle på en skole som var ute i gokk og så langt fra hovedbygget. Jeg assosierte Trondheim veldig med hovedbygget, sier han, før han legger til at han setter det litt på spissen.

Haugnes ser noen av de positive effektene campusamling kan ha, men han er kritisk til noen av de praktiske tingene rundt å skulle flytte så mange studenter.

– Her på Dragvoll er jo rommene ofte opptatt, spesielt i eksamensperioden eller rushtiden. Det blir flere bygg på Gløshaugen, men det blir veldig mye mer folk sentralt også, sier han.

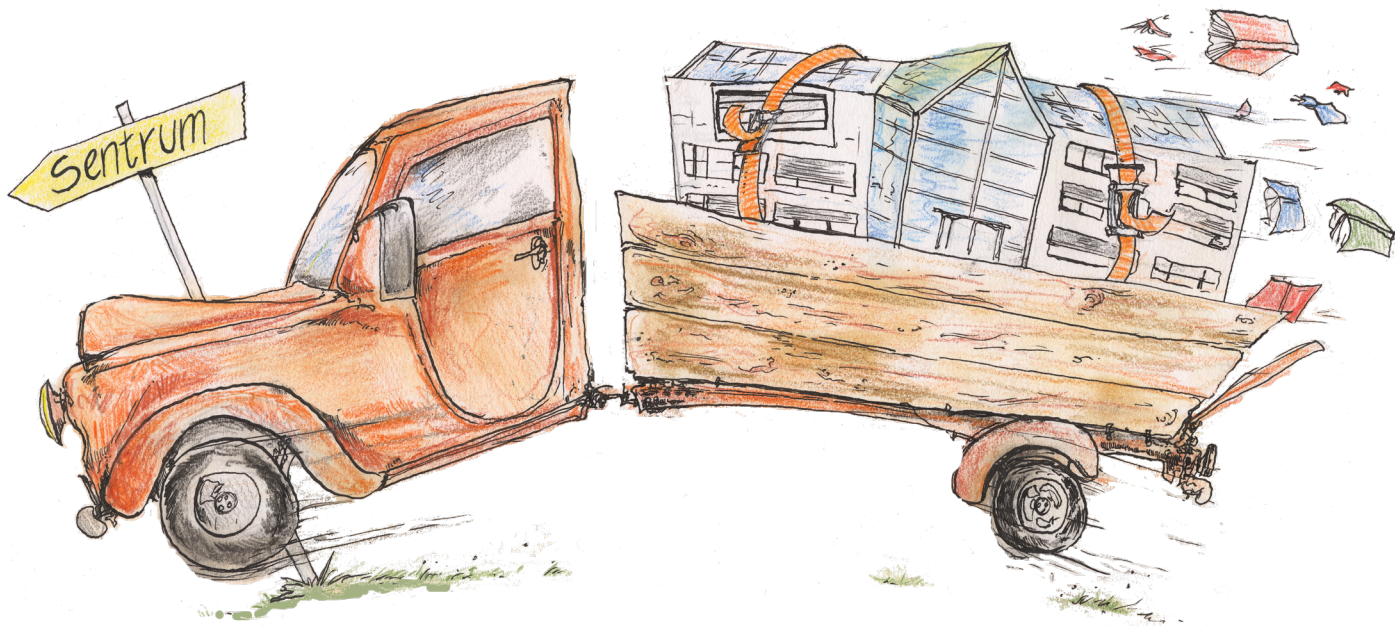
Han håper og at noen smarte hoder på NTNU har tenkt på hvordan det vil bli med busstrafikken til og fra campus når alt blir så samlet.

DELTE MENINGER: Dragvollstudentene Omar Alexander Lein, Oda Hjelle og Sindre Haugnes ser både fordeler og ulemper med å flytte.

– Jeg opplever at det er store problemer med fulle busser opp til Gløshaugen og Dragvoll. Hvis alle her skal ned til Gløshaugen så tror jeg det blir litt vel kompakt. Det går nesten en buss hvert sjette minutt, og bussene er fortsatt fulle om morgenen, avslutter han. **UD**

Monica Rolfsen er leder for Finansstyret på Samfundet, og representerer dem i Studentmedienes styre.

Det kan være vanskelig å følge med på alt campussamlingen omfatter. Her er en oversikt over de ulike delprosjektene som skal skje fremover:

P0 – Dette prosjektet danner grunnlaget for et godt fungerende campus. Det tar for seg utearealet på campus og praktiske ting som vann og avløp, strøm og IKT.

P1 – Prosjektet er et nytt bygg på Hesthagen. Det befinner seg mellom Høyskoleparken og Handelshøyskolen. Hele fakultet for økonomi skal samles når institutt for industriell økonomi flytter til det nye bygget. Det er også planlagt en bro som går fra Gløshaugenplatået og ned til veien. Bygging av prosjektet har allerede startet og er planlagt ferdig i 2027.

P2 – Dette prosjektet er et nytt bygg på sørsiden av Gløshaugen ved Høyskoleringen. Bygget skal romme ansatte ved både NTNU og Sintef, i tillegg til studenter på materialteknologi. Det skal bygges nye, moderne laboratorier og arbeidsplasser for studenter. Arbeidet har allerede begynt og skal være klart ved inngangen til 2028.

P3 – Logistikkentral er et nytt bygg på Valgrinda. Det skal romme logistiktjenesten og ha ansvar for mange av de viktige tjenestene vi trenger på campus. Det skal stå ferdig i starten av 2029 og være i bruk ved inngangen til 2030.

P4 – Dette prosjektet er et nytt bygg for musikkstudentene. De er i dag splittet mellom Olavskvartalet og Dragvoll. Det nye bygget skal ligge i Høgskoleveien, mellom Studentersamfundet og Hovedbygningen. Bygget skal stå ferdig i løpet av vinteren 2028 og har planlagt innflytning i starten av 2029.

P5 – Hovedbygningen blir et nytt hovedknutepunkt som knytter byen og campus sammen. Det kommer nye læringstrøk, og det eksisterende Teknologibiblioteket og biblioteket for humaniora skal samles i ett bibliotek. Konstruksjonen starter i 2028, og bygget skal være klart i slutten av 2030.

P6 – Delprosjektet omfatter et nytt bygg som skal komme der Metallurgi- og Bergbyggene står i dag. Bygget skal romme de humanistiske og samfunnsvitenskapelige fagene som kommer fra Dragvoll. Prosjektet har planlagt byggestart i 2028, når fagmiljøene i Metallurgi- og Bergbygget flytter til P2-bygget. Det skal etter planen være klar for bruk i 2030.

Senter for psykisk helse – Senter for psykisk helse er teknisk sett ikke en del av campussamlingsprosjektet. Det er likevel en viktig del av NTNUs strategi for å samle studentene. Senteret skal ligge på Øya, og NTNUs fagmiljøer innen psykologi skal flyttes dit. Det er et samarbeid med St. Olav og skal gi bedre kontakt mellom universitet, pasienter og ansatte. Byggestart er planlagt 2027, og bygget skal være klart til bruk i 2030.

Bedriftene dropper Dragvoll:

– Markedet bestemmer alt, egentlig

TEKST: Audun Rugstad og Edi Dumitru | FOTO: Audun Rugstad | ILLUSTRASJON: Thomas Vevle Bruknapp

Mens pengene og oppmerksomheten strømmer inn fra bedrifter til realfag- og teknologi-linjeforeningene på Gløshaugen, må linjeforeninger på Dragvoll nøye seg med moroa de kan betale for selv.

Simen Guldberg er leder for Socius extremus, linjeforeningen for sosiologi-studenter. Han er tydelig på at de opplever en viss ubalanse mellom campusene.

– Vi kjenner jo på en urettferdighet mellom Dragvoll og Gløshaugen. Alt er mye større på «Gløs», mens vi er litt gjemt bort her på Dragvoll, sier han.

I september kom resultatene fra NTNUs kandidatundersøkelse, som har innhentet svar fra over ti tusen nyutdannede NTNU-studenter. Selv om et klart flertall av tidligere studenter oppgir å være fornøyd med studieløpet sitt, avslører tallene noen klare skiller mellom de to hovedcampusene på NTNU.

Mens bare seks prosent av teknologi- og realfagsstudenter oppgir at de ikke ville anbefalt sitt studieprogram til andre, var andelen av humaniora- og samfunnsfagsstudenter nesten tre ganger så stor.

Ser man på spørsmål om arbeidslivet, blir gapet enda større. Der 42 prosent av tidligere teknologi- og realfagsstudenter sa seg enige i at «det ble lagt godt til rette for å knytte kontakter i arbeidslivet» under studiene, var tallet for humaniora- og samfunnsfagsstudenter bare 14 prosent.

Sosiologer vet ikke hva de kan bli

Guldberg forteller at Socius har lite kontakt med arbeidslivet sammenliknet med linjeforeninger på Gløshaugen. Han tror at det i verste fall kan gjøre studentene mer usikre på studievalget.

– Jeg aner ikke hvor mange jeg har snakket med som går sosiologi som ikke har peiling på hva de kan bli. Hvis det hadde vært noen fra arbeidslivet som hadde snakket om det, tror jeg at det hadde vært lettere for mange å få klarhet i det.

Ifølge ham står det ikke på viljen til kontakt fra linjeforeningens side.

– Hvis det hadde kommet noen til oss som ville arrangere et seminar eller liknende, hadde vi satt kjempesnor pris på det. Vi hadde definitivt akseptert det med en gang.

LITE KONTAKT: Simen Guldberg, leder for linjeforeningen Socius extremus, sier linjeforeningen hans gjerne skulle hatt mer kontakt med arbeidslivet.

Selv om linjeforeningen har en bedriftskontakt, er det enn så lenge stille i andre enden av røret.

– Vi har aldri blitt kontaktet av en bedrift på eget initiativ, så vidt jeg vet. Det er alltid vi som må ta kontakt, sier Guldberg.

Sistnevnte har heller ikke vært like lett, forteller han.

– Vi prøvde i sommer å få kontakt med bedrifter for å få til en avtale om spons av fadderuka, men vi fikk nesten bare avslag.

Studentene må betale mer

I tillegg til å gjøre studenter rådvile, har fraværet av eksterne midler også direkte konsekvenser for foreningens økonomi. Som for de fleste andre linjeforeningene på Dragvoll kommer inntektene til Socius nesten utelukkende fra foreningens medlemmer.

Av fjorårets budsjett på 148 000 kroner kom rundt 20 prosent fra blant annet Velferdstinget og NTNU. Resten kom fra studentene selv.

Mesteparten er fra billettsalget til foreningens arrangementer, som ofte blir dyrere å delta på enn Guldberg skulle ønske. Han nevner blant annet Socius' immatrikuleringsball, som kostet hver deltaker den nette sum av 750 kroner.

– Det er jo kjempemye, i hvert fall når du er student, sier Guldberg.

Som en av de største linjeforeningene på Dragvoll, og takket være mange nyopptatte i høstsemesteret, er det økonomiske handlingsrommet til Socius likevel større enn hos mange av de andre linjeforeningene på campusen.

Avhengigheten av penger fra medlemmene går enda mer utover mindre Dragvoll-foreninger, tror Guldberg.

MINNER ER GRATIS: Linjeforeningskontoret til Geolf vitner om mye engasjement.

– Jeg synes synd på de mindre linjeforeningene. De får jo enda færre arrangementer enn oss. Mange av dem har jo ikke råd til å dra på tur til Åre, for eksempel, sier han.

Tapas og Sondre Justad på bedriftenes regning

Femten minutter unna med 3-bussen er imidlertid stemningen annerledes. Sivert Ahlquist er ansvarlig for bedriftskontakt i linjeforeningen H.M. Aarhønen, som dekker bygg- og infrastrukturstudentene på Gløshaugen. Han forteller om en enorm pågang fra næringslivet.

– Vi er egentlig fullbooket for hele høsten nå, sier han. Med unntak av UKA har Aarhønen booket tre bedriftsarrangementer hver uke hele semesteret, forteller Ahlquist.

Han forteller at høstens bedriftspresentasjoner spenner fra enkle foredrag med middag i kantinen på Gløshaugen, til reservasjon av hele Rockheim, inklusive tapas, fri bar og privatkonsert med Sondre Justad.

Det at bedriftene betaler for å arrangere disse arrangementene er den klart viktigste inntektskilden for foreningen.

– Det er helt essensielt for oss, sier Ahlquist.

Han forteller at det gjør at de kan holde det aller meste av aktiviteten i linjeforeningene gratis. I tillegg har det gjort Aarhønen i stand – som flere andre linjeforeninger på Gløshaugen – til å kjøpe sin egen hytte, som står til disposisjon for medlemmene.

Linjeforeningen Janus, som arrangerer den største karrieredagen på NTNU, kan til og med skilte med to svære hytter i Oppdal.

Markedet bestemmer

– Det er jo markedet som bestemmer alt, egentlig, sier Håvard Hanem-Holstad. Han er leder for foreningen Teknologiporten, som eies av syv linjeforeninger ved Fakultet for ingeniørvitenskap.

Foreningen har som hovedformål å koordinere og arrangere bedriftspresentasjoner for alle sivilingeniørstudentene. Hele overskuddet går tilbake til linjeforeningene som møter opp på arrangementene.

FULLBOOKA: Industrikontakt for Aarhønen Sivert Ahlquist har allerede fylt opp høstens program med bedriftsaktiviteter.

FØLGER MARKEDET: Leder Håvard Hanem-Holstad og salgssjef Julie Elisabeth Stubberud Backer i Teknologiporten sier det er bedriftenes etterspørsel som styrer hvilke tilbud de kan gi hvilke studenter.

Ifølge Hanem-Holstad og salgssjef Julie Backer informerer Teknologiporten alltid bedriftene om at de står fritt til å invitere hvilke studenter de vil.

De kommer likevel bare på ett eneste eksempel på en bedrift som har vist interesse for andre enn bare realfagsstudenter.

– Det er jo sånn i jobbmarkedet. Kall det kapitalismen, at det er etterspørsel som avgjør hvor mye penger bedriftene gidder å bruke. Om det ikke er penger i for eksempel psykologibransjen, så er det kanskje ikke så mye man kan gjøre med det, sier Hanem-Hovstad.

Ulikheter innad på studiene

Det er imidlertid ikke bare mellom campusene at det er forskjeller. Også mellom studieretningene innad på Gløshaugen er det ulikt hvilke studenter som er attraktive for bedrifter, og dermed blir invitert på bedriftspresentasjoner.

Backer ønsker ikke å trekke frem spesifikke studier, men nevner blant annet at Teknologiporten opplever at noen studier er lettere å koble med bedrifter enn andre.

– Det er ikke alltid like lett å finne relevante bedrifter til alle studiene. Det er en forskjell der, og den jobber vi aktivt med å utjevne, sier Backer.

« Om det ikke er penger i for eksempel psykologibransjen, så er det kanskje ikke så mye man kan gjøre med det »

På sin side forteller Ahlquist at det selv innenfor en etterspurt linje, som byggingeniør-studiet, kan bli skjevheter med tanke på hvilke spesialiseringer bedriftene ønsker seg.

– Vi prøver å få med alle, men bedriftene betaler penger for å komme. Så vi må føye oss etter det de ønsker. Så da er det nok litt vanskeligere hvis du går en litt smalere retning, som for eksempel vei og transport, kontra konstruksjon, sier Ahlquist.

Fattige, men lykkelige

Ingrid Engelstad og Ane Rø snakker begge glødende om kjærligheten til linjeforeningen sin, Geolf. Til tross et beskjedent budsjett, beskriver de den som en sosial drivkraft for de rundt 80 studentene på geografistudiet.

Engelstad, som tidligere satt i styret i linjeforeningen, forteller at de av og til var nødt til å planlegge nøye og være kreative for å holde ting rimelig. Samtidig synes ikke studentene at det har gått nevneverdig utover det sosiale.

Blant annet forteller Engelstad at foreningen droppet immatrikuleringsball til fordel for en mindre formell «imfest», uten at det la en demper på stemningen.

– De som går på studiet er jo kanskje ikke så giret på å gå i gallakjoler uansett, sier Engelstad.

Rø legger lattermildt til:

– Vi er kanskje heller typene til å gå en tur eller ta en pils.

Ellers forteller de at det romslige linjeforeningskontoret til Geolf fungerer som en viktig møteplass for studentene. På kontoret arrangeres alt fra eksamenslunsjer til vinlotteri, men det er også alltid gratis kaffe på kannen og tid til en prat.

På spørsmålet om de savner overdådige bedriftspresentasjoner eller åpen bar og privatkonsert med Sondre Justad, er de tvilende.

TRENGER IKKE BALL: Geografistudentene Ingrid Engelstad og Ane Rø syns linjeforeningen sin får til mye, og savner ikke dyre arrangementer.

– Jeg har snakket med noen venner som går informatikk og hørt om sanneling. Det høres gøy ut, men det kan kanskje også bli litt mye iblant, sier Rø.

Når alt kommer til alt er også Sociusleder Guldberg enig i at penger og bedriftspresentasjoner ikke er alt.

– Vi får til å ha mange aktiviteter, som gjør at studenter blir mer kjent med hverandre utenfor forelesningssalen. Noen av mine beste venner fra studiet har jeg jo fått gjennom linjeforeningen, avslutter han. **UD**

Uffa forfaller: Mistenker at kommunen venter på at huset kan rives

På et gatehjørne på Buran ligger Uffa. Huset er på randen av forfall, og de aktive på huset frykter at dette er slutten.

TEKST: Miriam Tinnereim og Sigrid Auno | FOTO: Kajo Bjørkaa De Riz | ILLUSTRASJON: Lea Lauvland Longva

ALLMØTE: Store deler av allmøtet går til å snakke om vedlikehold av huset.

Jørgen Aarsbog er del av miljøet på Ungdom for fri aktivitet (Uffa). Han ble med i 2021, og har siden brukt mye tid på huset.

– Først hang jeg bare ute på tomten og tagget. Så begynte jeg å dra på konserter. Da tenkte jeg: «Fy faen, dette er rått – dette vil jeg drive med».

Nå tilbringer Aarsbog store deler av tiden sin på huset, og er med på aktivitetene som skjer der.

– Huset er åpent tirsdag, onsdag og torsdag.

Aarsbog tar oss kjapt gjennom Uffas historie. Siden de startet opp i 1981, har de vært gjennom et husbytte og to branner.

Den første brannen skjedde allerede i 1982. Samme år ble ungdomshuset offisielt et kommunalt bygg.

– Da huset brant ned i 1982, fikk vi tomten i Innheredsveien.

Svartlamon og Uffa: En symbiose

Aarsbog bor selv i en campingvogn på Svartlamon, og sier at det er mange som blander bomiljøet der med Uffa. Selv om de riktignok har mye til felles, finnes det også forskjeller.

Han kaller forholdet mellom Uffa og Svartlamon for en symbiose.

– Mange av dem som er med på Uffa bor på Svartlamon. Der kan du finne en leilighet på 40–50 kvadratmeter for 6000 kroner i måneden, forteller han.

Et av fellestrekkene mellom Uffa-huset og husene på Svartlamon er at bygningene først ble okkupert, før de senere fikk opprettet samarbeid med kommunen.

AKTIV: Jørgen Aarsbog har vært aktiv på Uffa siden 2021.

– Svartlamon er som en tredje boligsektor. Ikke helt kommunal eller helt privat, men noe midt imellom.

Svartlamon ble okkupert i 1985. Da stod husene tomme og forfalte. Utover 90-tallet fikk de kontrakt med kommunen, slik Uffa fikk i tiåret før.

Det er anarkistiske elementer i begge miljøene. Men, som Aarsbog beskriver det, kommer det til uttrykk på forskjellige måter.

– På Svartlamon finner man den anarkistiske kaféen Ivar Matlaus, som er for en litt annen målgruppe enn oss: bokanearkistene. Vi som er på Uffa vil jeg heller kalle tegneserieanarkister. Vi er mer opptatt av punk og brøl.

Et viktig kulturtilbud

Uffa er kjent for å være et tilholdssted for spirende kunstnere. På huset har de stor frihet til å bruke rommene til ulike former for kreativt virke. Aarsbog sier at Uffa har vært uvurderlig for kulturlivet siden det startet i 1981.

– På Uffa har vi aktivisme, konserter, øvingslokaler for band, kantine og bokkafé. I tillegg har vi syrom, kunstrom og et eget silketrykkeri. Vi har til og med Kafé knaillhard på huset, som er Norges eldste vegetarkafé!

Selv benytter Aarsbog seg av øvingslokalene på Uffa. Han er gitarist i bandet Nykter.

– Flere av medlemmene i bandet mitt startet med musikk på grunn av mulighetene de fikk gjennom Uffa. Band som Dum Dum Boys og Motorpsycho startet også opp her. Mange band fikk den ekstra kikken som skulle til for å bli norgeskjent fordi de fikk spille på Uffa.

Aarsbog nevner at det er mange ungdommer i Trondheim som savner et sted å henge utenom skolen og hjemmet.

– Hvor skal de unge oppholde seg? På Burger King? Derfor er Uffa et viktig kulturtilbud. Det er et gratis sted der unge kan være. Det er som Blitz-huset i Oslo, bare med hage.

– Vi er ett år eldre enn Blitz! Vi er eldst, kulest og har Dum Dum boys, legger Aarsbog til.

Allmøtet

Hver onsdag klokken 18 er det allmøte på Uffa-huset. I et hjørne med skinnsofaer sitter de aktive klare.

Det er en blanding av konsertplakater og politiske slagord på veggen. I en svart loggbok noteres det ned saksliste og møtereferat. Det snakkes livlig om helgen som har vært.

På allmøtene blir tiden i stadig større grad brukt på å snakke om vedlikehold av huset, selv om det er tydelig at husets aktive helst vil få andre ting gjort – som å planlegge konserter og aktiviteter som huset kan romme.

– Vi ønsker en liten form for støtte fra kommunen, for vi begynner å se skader som kan utvikle seg til noe langt verre, sier Aarsbog.

På allmøtet er det planlegging av dugnad som står på agendaen. Det må kjøpes inn kaffe, søppelsekker og bøtter. Takrenner skal renses og løv rakes. En hel dag settes av til å vedlikeholde tomten.

Dårlig samarbeid

I 2010 brant Uffa-huset ned, og da det ble satt opp igjen i 2012 var det i form av brakker som skulle være midlertidige. Likevel er det de samme brakkene som utgjør Uffa-huset i dag.

– Kommunen hevder at dette er det faste huset. Brakkene som kommunen stilte med har en levetid på åtte til ti år. Da er det ikke så rart at huset forfaller, sier Aarsbog.

Han er kontaktleddet mellom Uffa og kommunen, og uttrykker en oppgitthet over samarbeidet.

– De vil for eksempel ikke skifte vinduer. Gulvet i konsertsalen holder på å ryke. De gjør det vanskelig for oss å gjøre noe som helst.

Fra kommunens side foreligger det ingen planer om å rive huset.

INGEN PLAN OM Å RIVE: Direktør i Trondheim eiendom, Per-Tore Støen, forklarer at Trondheim kommune vil fortsette å vedlikeholde bygget. Foto: Trondheim kommune

Han har forsøkt å oppsøke kontaktpersoner i kommunen fysisk for å få hjelp.

– Vi dro en gang til kontoret for å snakke med dem, og der var det en knapp vi kunne trykke på for å få kontakt. Etter at vi hadde presentert oss, la de bare på, forteller Aarsbog.

– Hvor lenge tror du dere kan fortsette når huset er i denne tilstanden?

– Et par år til. Plankene på utsiden råtner, og vinduene detter ut støtt og stadig. Vi mistenker at kommunen bare venter på at huset skal bli farlig å oppholde seg i, slik at det kan rives.

Kommunen svarer

I en e-post til Under Dusken skriver direktør i Trondheim eiendom, Per-Tore Støen:

«Innherredsveien 69 C, Uffa-huset, ble oppført av kommunen i 2012 etter at brannen i 2010 førte til totalskade av det opprinnelige bygget på tomten. Bygget ble oppført som et modulbygg med en beregnet levetid på 15–18 år. Det var forsikringsoppkjøret etter brannen som la føringer for gjenoppbyggingen og valg av denne løsningen.

Trondheim kommune har ansvar for løpende bygningsdrift og ytre vedlikehold av bygget. I henhold til bruksavtalen mellom kommunen og Uffa, har brukerne av bygget ansvar for indre vedlikehold, samt at eiendommen holdes i forsvarlig innvendig stand. Dette inkluderer indre vedlikehold av vinduer, dører og omramming.

Uffa har i tillegg ansvar for daglig bygningsdrift, herunder driftsoppgaver som snømåking og rydding av uteområdet.

Uffa betaler ingen husleie eller øvrige kostnader som strøm og avgifter for bruk av bygget.

Trondheim kommune har ansvar for det ytre vedlikeholdet og faste tekniske innretninger, som brannalarm og strømforsyning. I løpet av de siste fem årene har kommunen brukt i overkant av 370 000 kroner på eiendommen.

Fra kommunens side foreligger det ingen planer om å rive huset. Trondheim kommune vil fortsatt planlegge vedlikeholdet av bygget på en slik måte at det skal kunne benyttes til dagens formål.» **UD**

Nyutdannet og arbeidsledig

SØKER JOBB: Tidligere arkitekturstudent Athene Reigstad håper at arbeidsgivere gir unge nyutdannede arbeidstakere en sjanse.

Tusenvis av studenter blir sendt ut i arbeidslivet hvert år, men mange sliter med å finne en jobb innenfor det de er utdannet for.

TEKST: Fynn Hofmann
FOTO: Sigrid Hauge Nustad
ILLUSTRASJON: Eugen Johnsen

I sommer ble Athene Reigstad ferdig med arkitekturstudiet på NTNU og var motivert for å finne seg jobb som arkitekt. Det viste seg imidlertid som en vanskelig oppgave.

– Jeg har søkt 60 til 70 jobber og blitt invitert på tre intervjuer, forteller hun.

Reigstad forklarer at det har vært spesielt vanskelig for arkitekter å finne jobber de siste årene, ettersom korona-pandemien og økonomiske problemer

stanset mange byggeprosjekter. Selv om krisene for det meste har gått forbi, merker de fortsatt konsekvensene.

Det opplever også avdelingsdirektør for tjenesteavdelingen i Nav Trøndelag, May Beate Haugan.

– Arbeidsmarkedet har fått en liten knekk og det er generelt færre stillinger nå enn i fjor, forklarer hun.

Særlig byggebransjen led etter pandemien på grunn av høye renter, økte

kostnader og mindre etterspørsel etter nye boliger og hytter.

Mens Haugan ser en opptur for arbeidsmarkedet i nærmeste fremtid, er Reigstad fortsatt i tvil på om hun vil få en jobb snart.

– Det er flere stillinger ute nå, men vi som er nyutdannet befinner oss helt nede på listen og får ikke jobb uten erfaring, sier Reigstad.

Hun beskriver situasjonen på studiet slik at det var vanskelig å få godkjent den obligatoriske praksiserfaringen, ettersom jobber på både kontor og byggeplass var utfordrende å få med manglende kompetanse. Mange endte derfor opp med å jobbe ulønnet og kravet om arbeidslivserfaring ble fjernet fra studiet i etterkant.

– Det var ingen som ville ha oss, for vi har jo ikke noe erfaring, forteller Reigstad og kaller det for en ond sirkel der unge jobbsøkere ikke kan få erfaring uten å allerede ha erfaring.

Det å komme i gang

May Beate Haugan er også kjent med dette «hønen og egget»-problemet.

– Mange unge opplever at det er vanskelig å få foten innenfor arbeidslivet, selv med en fersk utdanning i lommen, sier hun.

Hun forklarer at det henger sammen med at unge arbeidstakere ofte mangler erfaring, og tilrår at man burde tenke strategisk og være åpen for forskjellige typer jobber.

– Ikke vent på drømmejobben. Ta heller en midlertidig eller delvis relevant stilling som kan gi deg erfaring, kontakter og innsikt i arbeidslivet, sier Haugan.

Hun legger til at mange får tilgang til en jobb som passer dem bedre etter å ha fått et vikariat, en deltidsjobb eller en prosjektstilling.

Avslag etter avslag

Athene Reigstad har i mellomtiden fått en midlertidig jobb som studiekonsulent på sitt gamle institutt på NTNU. Likevel vet hun at hun snart må begynne jobbsøkerprosessen på nytt.

– Jeg har en sluttdato på jobben min, og etter det har jeg ingenting å gjøre igjen, forteller hun.

Reigstad fortsetter med å fortelle at jobbsøkingen og uvitenhet om sin fremtidige jobbsituasjon har ført til press og vært en belastning for den mentale helsen.

– Det er demotiverende å bare få avslag etter avslag.

Hun legger til at dagene blir lange når det å finne en jobb er det eneste formålet.

– Det eneste jeg gjør er å søke jobb og håpe at jeg får noe, sier hun og legger til at det kan føles skamfullt å ikke få seg jobb etter å ha studert i mange år.

May Beate Haugan har hørt det samme fra andre arbeidstakere og forteller at arbeidsledighet ofte er forbundet med økt risiko for psykiske utfordringer som depresjon, angst og lav selvtillit.

– Tap av arbeid og manglende tilknytning til arbeidslivet kan føre til sosial isolasjon og redusert livskvalitet, legger hun til.

Nav tilbyr derfor tiltak som arbeidsrådgivning og studier med støtte. Sistnevnte er rettet mot unge med psykiske helseutfordringer. Tilbudet omfatter individuell oppfølging og støtte i overgangen fra studier til arbeid, og det kan kombineres med behandling.

Samtidig gir studier som NTNUs kandidatundersøkelse fra 2025 håp om suksess, ettersom 90 prosent av studenter får en jobb innen seks måneder.

Arkitekt eller arkitekt-ish

Selv om jobbsøkingen har påvirket motivasjonen hennes, er Athene Reigstad klar over at hun må søke videre.

– Andre har fått seg jobb, så jeg må bare fortsette med det, sier hun.

Likevel fremhever Reigstad ubalansen i diskusjonen rundt problemer i arbeidsmarkedet akkurat nå.

– Det er rart at vi sliter med å få oss jobb mens alle snakker om at vi trenger mer kompetanse i arbeidsmarkedet. Vi har jo masse utdannede folk.

Reigstad håper derfor at arbeidsgivere gir flere muligheter til unge arbeidstakere.

– Selv om vi ikke er ferdig utlært etter studiet, har vi mye å bidra med og lære videre mens vi jobber. Det er bare å gi oss en sjanse, sier hun. **UD**

DEMOTIVERENDE: Athene Reigstad har søkt over 60 jobber uten å få jobb.

FLEKSIBEL: Avdelingsdirektøren i tjenesteavdelingen i Nav Trøndelag, May Beate Haugan, oppmuntrer folk til å være tålmodige og åpne for forskjellige typer stillinger. Foto: Fotograf Hattrem

Kjæledyr til glede eller til besvær

Fest, fyll og frihet er ord som ofte trekkes frem for å beskrive studenttilværelsen. Men for noen er det andre ting som holder dem gående: nemlig kattene, hunden eller gekkoen som venter hjemme.

TEKST: Mathea Alten-Ronæss | FOTO: Abigail Ntomba | ILLUSTRASJON: Pernille Leine Nilsen

Baksiden av medaljen i et bra studentliv kan være ensomhet og stress. Å ha et kjæledyr kan lindre ensomheten. Men dyrehold innebærer også krav og ansvar, noe som kan øke stresset man har som student.

At kjæledyr både kan være en kilde til nærhet og en ekstra byrde, gjenspeiler seg i historiene til tre studenter som alle går under kategorien dyreeiere.

En fyr og to katter

Solan Alexander Berg har to katter, samtidig som han studerer master i kulturminneforvaltning og gjør seg ferdig med en bachelor i latin.

De to kattene har, ifølge eieren, to ulike personligheter. Der Klara er en selvstendig utekatt på tre år, er Anakin en mer sjenert inne katt på sju.

– Jeg vil ikke gå så langt som til å si at han har separasjonsangst, men han er en koronakatt, da, sier han.

Berg hadde en tredje katt frem til sommeren 2025, da katten Fluffbutt dessverre gikk bort i armene hans.

KLENGETE: Se for deg at denne katten, Anakin, legger seg godt og trygt i armkroken din mens du sover. Solan Alexander Berg trenger ikke se det for seg; det er virkeligheten hans.

VILTER: Katten Klara er en utekatt som er av den selvstendige typen. Allikevel kommer hun løpende når Solan Alexander Berg plystrer på henne.

For Berg var det ikke noen diskusjon om hvorvidt det passet å ha katt under studenttilværelsen; det var noe han allerede hadde bestemt seg for.

– Planen var å få katt fra starten av. Da jeg flyttet var det ikke så farlig med hva slags leilighet jeg flyttet til, så lenge det var lov med dyr.

I 2019 sendte han en forespørsel til Bakgårdskatt, en organisasjon i Trondheim som hjelper hjemløse katter. Slik endte han opp som fosterhjem for Fluffbutt.

– På papiret var Fluffbutt i Bakgårdskatt sitt eie. Men han var jo egentlig vår, fordi han var jo hos oss i seks år, forklarer han.

I samme tidsrom hadde Berg forhørt seg med noen som solgte kattunger på Finn. En av disse kattungene var altså Anakin.

Frem til 2022 var det disse to kattene som levde sammen med Berg. Men snart skulle et nytt tilskudd komme til gjengen, nemlig Klara.

– Klara tok jeg over fra en venninne av søsteren min som ikke helt hadde forstått hvor mye jobb det er å ha katt, sier Berg.

Jeg vil ha en liten hund

Elise Johansen Storeide studerer bachelor i sosialt arbeid og har en hund boende hjemme, sammen med samboeren.

Når Storeide skal beskrive hunden sin, Phoebe, kan det høres ut som at hun beskriver en venninne.

– Hun er dramatisk, ekstremt glad i folk og kan være ganske dømmende, sier Storeide.

Når hun begynner å beskrive Phoebes rase og vekt er det lettere å skjønne at det er en hund det er snakk om.

– Hun er en tipetansk spaniel på fire kilo. I tillegg er hun en veldig rolig hund, og liker best å ligge på sofaen, forklarer hun.

I april 2020 fikk Storeide gleden av å bli hundeeier, samtidig som hun var i ferd med å avslutte videregående skole og flytte for seg selv.

– Jeg skaffet meg en liten valp med en gang jeg flyttet ut, fordi det var barndomsdrømmen, sier hun.

Anskaffelsen var et veloverveid valg, hvor spesielt rasen var et viktig poeng.

– Det kalles jo en pensjonisthund, sier hun.

Det vil si at det er en hund som ikke trenger like mye mosjon som andre hunderaser.

SOMMERFUGL: Biologistudent Wieland har et øye for flere skapninger enn bare gekkoen Frode.

KOSETTE: Elise Storeide har hatt hunden sin, Pheobe, gjennom hele studietiden, og du finner trolig ikke en mer kosete romkamerat.

Frode er ikke en frosk

Et dyr man kanskje ikke hører om så ofte som kjæledyr, er frosk. Det er noe Peik Wieland, som går master i biologi, virkelig har lyst på. Men med tanke på at det er strengt ulovlig i Norge, så fikk det holde med en gekko.

Gekkoen til Wieland heter Frode. Han er åtte år og er av arten kranset gekko.

– Frode er litt kul. De trodde at arten hans var utryddet, men så fant de en liten populasjon på en ubebodd øy som de avlet videre. Og nå er det en av de vanligste gekkoene, forklarer Wieland.

Han har hatt Frode siden 2017, som – ikke helt tilfeldig – er året det ble lov med visse typer reptiler i Norge.

Det kan være Wieland har det kjente fenomenet at man ligner sine kjæledyr i bakhodet, fordi det er ikke alle som beskriver gekkoer på samme måte som han.

– Han er så «handsome», sier Wieland.

I tillegg til Frode har Wieland også et akvarium med fisk og en del sommerfuglpupper.

Motivasjonen hans handler om noe litt annet enn de andre studentene. Det handler mer om en fascinasjon rundt dyret.

– Jeg liker veldig godt dyr som blir oversett. Så jeg er rar, da, sier han.

Selv om Frode sikkert var et gjennomtenkt valg, får Wieland det til å høres ut som at dette var et impulsivt kjøp.

– Jeg dro bare på dyrebutikken i Oslo og var sånn: «Jeg trenger en gekko», sier Wieland.

På spørsmål om hvorfor Wieland egentlig har Frode, svarer han:

– Det lurte jeg på selv noen ganger. Han er jo bare en utgift.

Men retter seg fort opp og fortsetter:

– Argumentet mitt er at han er kul – sånn som at han kan gå på glasset. Det er ingen hunder eller katter som kan dét.

– Du har et liv utenfor dyret ditt, men dyret ditt har ikke et liv utenfor deg

En student sin hverdag kan føles hektisk fra før av, men legger du til et dyr i regnestykket, vil det for mange føles overveldende.

Berg forklarer at han blir vekket av Anakin klokken halv sju hver dag.

– Da må jeg kose litt med ham og ta ham inntil meg. Så lar han meg sove videre til klokken åtte, sier Berg.

I tillegg er andre rutiner som å gi mat, og å slippe ut Klara, med på å forme hverdagen. Aller mest formes den av at han er nødt til å være en del hjemme.

– Jeg merker at hvis jeg har vært borte en hel dag er Anakin ekstra klengete, sier Berg.

Et studieløp legger ikke alltid opp til at det er mulig å være mye hjemme, men for Berg er det få forelesninger i uken og mer eget arbeid.

– Jeg skjønner at hvis man bor i et sju kvadratmeters rom på Moholt, så er det litt kjedelig å sitte og jobbe med skole hjemme. Men jeg har ikke det problemet, sier Berg.

Han mener at hvis man kan føle på forpliktelsen, er det viktig å huske på din verdi for dyret ditt.

– Du har et liv utenfor dyret ditt, men dyret ditt har ikke et liv utenfor deg, mener Berg.

Noen av de samme følelsene kjenner Storeide seg igjen i. Spesielt dette med å være lenge borte hjemmefra.

– Å etterlate henne alene i åtte timer føles ut som veldig dårlig gjort, sier Storeide.

Dette kan være et dilemma i en travel studiehverdag.

– Hvis jeg har fire timer obligatorisk oppmøte en dag og forelesninger etter det, så kan det hende jeg dropper forelesningen og heller drar hjem til Phoebe.

“ Du kan ikke si nei til hundre pupper på rommet

REPTIL: Dette er Frode han er en gekko.

I eksamensperioden er mange studenter nødt til å være mye på campus. Da lønner det seg å være litt fleksibel og kreativ i løsninger.

– I eksamenperioden bruker typen min å ta henne med på lesesal, så ligger hun på pulten, sier Storeide.

Phoebe er i motsetning til den stereotypiske hunden ikke like glad i å gå på tur.

– Jeg prøver å få henne med, men det ender ofte opp med at jeg må bære henne, sier Storeide.

Heller ikke gekkoen Frode trenger så mange turer.

– Han er veldig lite jobb. Jeg må ikke gå tur med ham eller holde ham med selskap, sier Wieland.

For Wieland er ikke Frode med på å strukturere hverdagen i så stor grad, utenom at han må gi ham mat et par ganger i uken.

– Det er ikke sånn at jeg tar ham ut hver dag, sier Wieland.

Wieland forklarer at Frode ikke får noe ut av å bli tatt ut av terrariet, så han oppholder seg som oftest der inne.

– Det er ikke som å ha en hund, og det er det mange som ikke skjønner. De mener vi må kose med ham, men det er ikke sånn at han setter pris på det, forklarer Wieland.

NATURLIG: Leiligheten til Wieland bærer preg av at det er en biologistudent som bor her.

En ekstra romkamerat som ikke betaler leie

Dekoren i kollektivet til Wieland viser at han er en fyr som er interessert i den naturlige verden. På veggene henger det mange preparerte sommerfugler, og det første man møter i gangen er et akvarium. Wieland bor i kollektiv med fire andre gutter, og forklarer at det alltid er lov med reptiler og fisk. – Du kan ikke si nei til hundre pupper på rommet, sier Wieland, med et smil om munnen.

Utleieren er klar over at det er en gekko i leiligheten, og er helt kul med det. Med hund kan det være litt vanskelig å finne et sted å bo, da mange utleiere ikke ønsker å ha hunder boende i leiligheten. Allikevel har Storeide funnet et sted i Trondheim.

– Før bodde jeg med fire venniner, og nå bor jeg med samboeren min. Også livet med katt kan ha sine utfordringer – særlig hvis man også skal ha en utekatt. I tillegg vil ikke Berg bo i kollektiv, spesielt ikke med katt. – Det blir til slutt en del krav til en leilighet, som da fører til at det blir et mindre utvalg, forklarer Berg.

Veldig dyr hobby

Det er vel ikke noen hemmelighet at studenter har dårlig råd og ei heller at dyr kan koste litt penger. – Man må ut med litt penger og være økonomisk stabil selv for å bare ha én katt, sier Berg. Berg forteller at forsikring og dyrlege er de største utgiftene han har på kattene. I tillegg er det kattemat og kattesand. Berg har også en egen konto for dyrlege kalt «the cat fund». – Jeg får inn penger fra storstipendet i januar og 10 000 av dem går rett til forsikring, forklarer Berg.

Også for Storeide er forsikring og mat en stor del av de økonomiske kostnadene med å ha Phoebe. – Phoebe er jo ennå ganske ung, så det har ikke vært så mange utgifter til dyrlegen ennå, sier Storeide. Storeide mener imidlertid at det ikke skal stoppe en fra å ha hund. – Mange hobbyer er mye dyrere, og det går fortsatt fint rundt, sier Storeide. For Wieland er det også matutgiftene som gjelder, men ingen forsikringsutgifter. – Det er jo ikke et økonomisk tap, bare et emosjonelt tap. Han hadde nok blitt avlivet uansett, fordi ingen dyrlege har nok kompetanse til å håndtere de greiene der, sier Wieland.

Reduserer ensomhet

Wieland forklarer at han kan glede seg over Frode, og at det er gøy å ha ham fordi han gjør kule ting. For eksempel jakter han på insekter og klatrer på glasset. – Men det er ikke sånn at jeg bruker mye tid på ham. Det er mer sånn at han er her og bor med meg. Det er vel det, egentlig, sier Wieland. Wieland mener at de ikke har en slik sosial relasjon eller bånd som man kan ha med andre dyr. – Det er det samme som å ha en fisk, sier Wieland. Men så trekker han seg og forklarer at Frode er mer til stede enn det en fisk er, fordi Frode kan kjenne eieren igjen. – På slutten av sommeren passet kusinen min på ham, og da gjemte han seg hele tiden. Og det sekundet jeg kom hjem var han ute og slappet av rundt i terrariet, forteller Wieland. Frode er en rolig, liten fyr som liker å sitte blant plantene sine og slappe av hele dagen.

– Han er jo ikke et kosedyr, sier Wieland. Phoebe kan derimot bli sett på som et kosedyr. – Hun er veldig koset, og en veldig glad hund generelt, sier Storeide. Phoebe er nok navngitt av en grunn og klarer å spre glede i livet, som karakteren i Friends. – Jeg tror hun muntre meg opp hvis jeg har en dårlig dag, sier Storeide. Storeide beskriver Phoebe som en forlengelse av seg selv, og forteller at hun på den måten ikke opplever den ensomheten som mange studenter kan føle på. – Jeg føler meg aldri ensom. Jeg kan ikke gå på do alene engang, fordi hun skal være med meg overalt, sier Storeide. Berg kjenner seg igjen i følelsene Storeide uttrykker, og forklarer at det beste med å ha kattene er å komme hjem til noen. – Anakin dilter jo etter meg, og han er veldig «min katt», sier Berg.

Anakin har en fast plass i armkroen til Berg når de skal sove, og han legger vekt på at det er noe ekstra spesielt når en katt uttrykker denne nærheten. – En hund skal jo være din. Mennesket beste venn, ikke sant? Men når en katt gjør det, da er det litt som at jeg har blitt valgt. Jeg er utvalgt, sier Berg. Den andre katten, Klara, finner også alltid veien hjem. Hvis hun hører Berg gå på gaten, så kommer hun løpende, og hvis han plystrer, så kommer hun. – Det er veldig kult, i hvert fall med tanke på at Klara er så selvstendig og at hun da viser at hun har lyst til å være med meg, sier Berg. Berg forteller at han har slitt litt psykisk og at hvis det ikke hadde vært for kattene, så tror han ikke at det hadde gått så bra. – Hvis du ikke kan leve for deg selv, så kan du i hvert fall leve for kattene, sier Berg.

KATTEPUS: Myten sier at dette vesenet har ni liv.

Student + kjæledyr = ?

Berg har en klar formening om hvorvidt flere studenter burde skaffe seg dyr. Han anbefaler det ikke. – 80 prosent av de jeg kjenner klarer ikke å passe på seg selv engang, så da klarer de i hvert fall ikke å passe på et annet vesen, sier han. Berg mener at det mange ikke tenker over forsikring når de skal skaffe seg et dyr. Og dét er en kampsak for Berg. – Skal du ha dyr, så skal de forsikres. Punktum, sier Berg. Berg tror ikke at folk har nok forståelse for hvordan det er å ha et dyr. – Det er veldig få folk jeg vet om hvor jeg tenker: Ja, du kan ha et dyr. Du kan ta vare på det dyret, sier Berg. For Storeide handler det mindre om evne, og mer om hvordan et dyr kan begrense en selv. Hun poengterer at hun er veldig glad for valget hun tok, men hvis hun skulle gjort det på nytt hadde hun ikke gjort det samme igjen. – Når man er ung burde man være så mye som mulig ute av huset, og ikke være begrenset av noen ting, sier Storeide. Noe som Storeide kan tenke at kan fungere fint som student, er reptiler. – De krever ingen emosjonell tilknytning, men de krever litt utstyr og stell, sier Storeide. Noe emosjonell tilknytning har Frode, men han krever trolig mindre jobb enn Phoebe, Anakin og Klara. **UD**

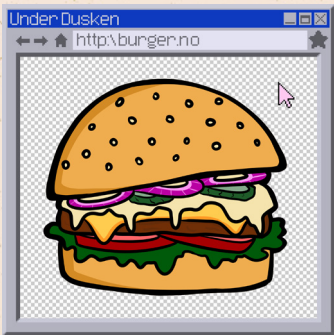
PREPARERT: Disse vakre sommerfuglene er faktisk ekte.

Burgerstaden Trondheim

Vi har spist oss gjennom Trondheim, burger for burger.

TEKST: Tuva Martine Ambjørseiet og Mathea Alten-Ronæss
FOTO: Tuva Martine Ambjørseiet og Tiril Sofie Røstad
ILLUSTRASJON: Hanna Jeanette Bjørkhaug

Har du lyst på en burger i Trondheim sentrum, trenger du ikke å lete lenge. Men presset av å velge riktig sted kan gjøre burgerspisingen til en overveldende affære. For å hjelpe deg litt på veien, har vi testet et utvalg av byens beryktede burgere.

Burger eller nettside?

Hvis du har gått tur langs Nedre Bakklandet, har du garantert blitt fristet av lukten fra Burger.no. Burgeren her vekket de fleste sansene våre. Både lukt, syn og smak samarbeidet i fin harmoni for å lage en helhetlig opplevelse. Osten på burgeren var en smakskombinasjon som var relativt ny for oss, men det viste seg at en skive cheddar toppet med flambert parmesan virkelig er en kombo man burde ta med seg til eget kjøkken. Ut over dette var kjøttet saftig og brødet ferskt. Pommies frites måtte kjøpes ved siden av, men porsjonens størrelse sørget for at det var verdt pengene.

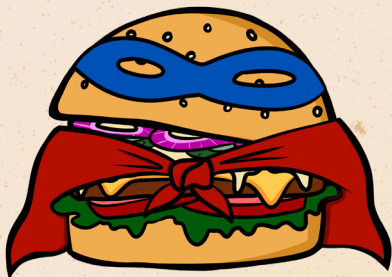
Valuta for pengene:

Sted: Nedre Bakklandet 75

TESTVINNER: Det er bevist: Parmesan tar seg godt ut på en burger.

Blir jeg en superhelt hvis jeg spiser her?

Super Hero Burger er godt etablert blant trondheimsburgerne. Deres «Mr. Classic Burger» består av kjøtt, salat, tomat, løk og dressing. Egentlig alt du trenger i en burger, men likevel litt kjedelig. Kjøttstykket var ganske tynt og brødet tilførte ikke noe særlig til opplevelsen, annet enn den praktiske oppgaven å holde innholdet samlet. Dressingen var derimot svært god og løftet opplevelsen.

Her prøvde vi også «The Blues», som er deres burger med blåmuggost. I motsetning til «Mr. Classic Burger», var denne langt fra kjedelig. Burgeren var utrolig smakfull, til tross for at det ikke føltes som å spise ost, men snarere en blåmuggostdressing så falt det i god jord. I tillegg hadde «The Blues» bacon som tilbehør, noe som sammen med dressingen gjorde den overdrevent salt. Men med et stort glass med vann ved siden av, gikk det fint.

Til tross for at dette var det eneste stedet med studentrabatt, satt man igjen med en følelse av at man fikk litt lite for pengene. Burgeren får ikke heltestatus av oss.

Valuta for pengene:

Sted: Prinsens gate 9

TRYGT VALG: En Super Hero-burger er smakfull for oss jordnære studenter også.

Det e' itj burger ut'n bart og skinnvest

Når man tester burgere i Trondheim, føltes det nesten obligatorisk å prøve den som heter «Ekte Trønder» på Trønderburger.

Alt lå godt til rette for en god smaksopplevelse da burgerne ankom mens «The Next Episode» av Dr. Dre og Snoop Dogg ljomet i bakgrunnen. Vi ble likevel litt skuffet da burgeren ble fortært på bare et par biter. Selve kjøttet var ganske tynt, og tilbehøret gjorde ikke så mye ut av seg. Den tynne burgeren, eller den litt gummiaktige osten, ga oss umiddelbart assosiasjoner til noe velkjent. Etter et par tygg ble det klart for oss: Mcdonalds.

Valuta for pengene:

Sted: Olav Tryggvasons gate 22

ET PAR JAFS: Trønderburger mettet oss dessverre ikke denne gangen.

Blir burgeren stekt i øl?

En rykende fersk kåring utnevnte nylig EC Dahls bryggeri pub og kjøkken til Trondheims beste burgere. Vi ble derfor møtt med en burger med mye selvtillit. Og dette med god grunn. Kjøttet var saftig, brødet var ferskt og den karamelliserte løken ga burgeren det lille ekstra som manglet hos noen av de andre burgerene.

Her var også pommies frites inkludert i prisen, som tyder på at EC Dahls har forstått et grunnleggende burgerprinsipp. Pommies frites er en vesentlig aktør for å sikre en fullverdig burger.

EC Dahls er et godt alternativ hvis du vil føle at du er på restaurant, og er villig til å bruke litt mer penger på et burgermåltid.

Valuta for pengene:

Sted: Strandveien 71

FLERE TALENTER: EC Dahls viser at de er gode på mer enn bare øl.

Sesamfrø er jo vanlig på burgerbrød

Vi var noe skeptiske til å besøke Sesam i edru tilstand, men med forventningene helt på bunn, kunne det bare gå oppover. Og positivt overrasket ble vi. I motsetning til i de sene nattetimer, var det faktisk salat og tomat på burgeren på dagtid. Gjerrige på dressingen var de heller ikke. Den var de så rause med at det ble vanskelig å spise opp uten å søle eller bli kvalm.

Sesam smaker kanskje best klokken tre på natten når promillen gjør dressingsølet til en del av sjarmen, men i edru tilstand ble vi faktisk gledelig overrasket.

Valuta for pengene:

Sted: Elgeseter gate 1

INGEN BEGRENSNINGER: En Sesam-burger tar seg like godt ut på en mandag ettermiddag.

Ta deg en lammebolle

Besøket risikerer bakoversveis og hakeslepp. Ingen kan si nei takk til tre ulike retter laget av sesongens beste råvarer.

TEKST: Ester Wennemo Sandbekken | ILLUSTRASJON: Lara Haugland

Mor og far har endelig tatt turen opp til Trondheim for å forsikre seg om at studenten deres har levelige mengder dopapir og håndsåpe. Da gjelder det å skåre voksenpoeng og vise frem overlevelsesferdighetene.

Med hjemmelagde lammeboller fra tre ulike kulturer har man endelig mulighet til å rykke opp fra barnebordet til en fortjent plass blant de voksne. Og ikke nok med det, maten er til og med laget av råvarer i sesong.

Høst i Norge gir nemlig gode muligheter for vann i munn når det kommer til mat laget av sesongvarer. I disse tider spres lukten av fårrikål som ild i tørt gress i Trondheims gater, men som unge lovende studenter er vi pliktige til å tenke annerledes.

Du kan derfor slenge deg på resten av saueflokken, eller så kan du ta lam til nye høyder med inspirasjon fra flere ulike land.

Så når pappas bankkort først har tatt turen, bruk det smart og unn dere en kulinarisk opplevelse. Det finnes ikke én familie som ikke knytter bånd over litt bollerulling. Og det beste: Alle oppskriftene tar utgangspunkt i en universell base.

Universell base

800 gram kjøttdeig av lam
1,5 ts salt
½ ts pepper
4 båter finhakket hvitløk
⅔ stk. finhakket rød chili

Slik gjør du:

- Jobb alle ingrediensene godt inn i kjøttdeigen.
- Del basen i tre ulike deler.
- Nå skal basene få ulike tilleggsingredienser for å lage en norsk, en gresk og en marokkansk variant.

Bestemors barndomsminner

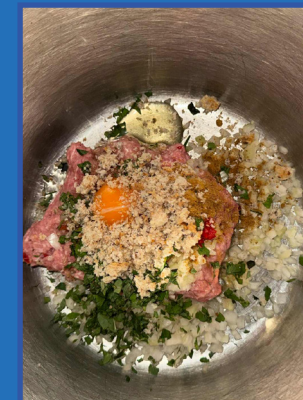
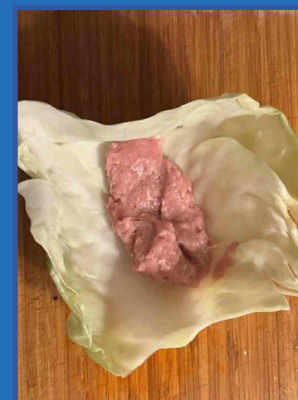
Kålrullett har du kanskje aldri hørt om, men det er lite som varmer et gammelt hjerte som norsk tradisjonskost.

Tilleggsingredienser:

Hodekål
¼ ts muskat
¼ ts ingefær
1 ss maisstivelse
Cirka 1 dl melk eller vann

Slik gjør du:

- Jobb krydder og maisstivelse godt inn i kjøttblandingen fra baseoppskriften.
- Spe på med litt væske i omganger og jobb det inn før du tilsetter mer.
- Kok hodekålen i en kjele med vann og litt salt i syv minutter.
- Kjøøl kålen ned, skjær av stilken og skrell av bladene.
- Pakk inn cirka 1 ss med kjøttblanding i hvert kålblad og legg dem med skjøten ned i en smurt form.
- Hell over en øse med det vannet kålen kokte i og sett på lokk eller aluminiumsfolie.
- Etter 30 minutter på 200 grader tar du av lokket og kålrullettene stekes videre i cirka 20 minutter til.
- Server gjerne med kokte poteter, en klassisk brun saus og tyttebærsyltetøy.

KULINARISK BORD: Familien får bakoversveis når du plasserer disse rettene på bordet. Foto: Guro Fuglestad

Tilbakeblikk til sommer og sol

Med den greske varianten av lammekjøttboller sendes dere rett tilbake til varme kvelder i Athen med havsus, vin og livsrus.

Tilleggsingredienser:

½ ts tørket rosmarin
½ ts spisskummen
½ dl brødrasp (ta en brødslike i kjøkkenmaskinen)
Olje til steking
1 stk agurk
3 dl gresk jogurt
2 båter finhakket hvitløk
½ ts salt
½ ts pepper

Slik gjør du:

- Bland rosmarin, spisskummen og brødrasp inn i deigen fra baseoppskriften.
- Form kjøttboller. Stek i pannen med olje til de er gjennomstekt.
- Rasp agurk, dryss over salt og la det ligge i et kjøkkenhåndkle i ti minutter.
- Skvis ut væsken fra agurken med kjøkkenhåndkleet og bland agurken med hvitløk, salt, pepper og jogurt.
- Server gjerne med en frisk salat av crispisalat, eple, rødløk, tomat, argurk, balsamico, feta og tzatziki.

Krydret lam gir krydderet liv

I den marokkanske varianten øker nordmenns foretrukne kryddermengde med 200 prosent. Likevel sklir den lett inn på listen over favorittmiddager.

Tilleggsingredienser:

½ gul løk
¼ ts salt
½ ts spisskummen
¼ ts kanel
¼ ts chilipulver
1 neve fersk mynte
1 egg
½ dl brødrasp (ta en brødslike i kjøkkenmaskinen)
Olje til steking
Eventuelt koriander, spisskummen, sitron og tzatziki

Slik gjør du:

- Bland basen med finhakket løk, egg, krydder, finhakket mynte og brødrasp.
- Form kjøttbollene og stek i pannen med litt olje.
- Server gjerne med ovnsbakte rotgrønnsaker med koriander, spisskummen og sitron på, sammen med tzatziki.
- Kos deg med tapas!

Glutenfri kost eller glutenfri kast

Én cøliaker og én ikke-cøliaker: Sammen har vi testet glutenfrie alternativer på campus.

TEKST: Setaree Christensen og Mille Eftang Meinich | ILLUSTRASJON: Hanna Jeanette Bjørkhaug | FOTO: Mille Eftang Meinich

Glutenfri mat er en utfordring. Det kan være vanskelig å få tak i, vanskelig å ha råd til og, til tider, vanskelig å svelge. To av våre journalister – hvorav en er cøliaker og en ikke-cøliaker, har testet ut glutenfrie lunsjalternativer på de ulike campusene.

Rapido

Glutenfri bagett med ost og skinke
Pris: 70 kroner

Her finnes det en variant med ostebrød og en med valmuefrø. Hvilken du får kommer an på hva Rapido har valgt å ta inn den dagen. Ostebrødet er, ifølge vår cøliaker, det mest saftige brødet av de to.

Ellers skiller ikke bagetten seg noe særlig ut; pålegget er akkurat hva du forventer. Bagetten med ost og skinke har også en bror med egg som pålegg, men den er heller ikke noe å skrive hjem om.

Sammenlignet med en vanlig, glutenholdig bagett møter denne munnen din som en tørr svamp. Og med tanke på prisen – som er skyhøy, slik som annen glutenfri mat – er det rett og slett urettferdig overfor hva produktet leverer.

Cøliaker:

Ikke-cøliaker:

Stilken søtpotetbowl
Pris: 50 kroner

Av alle salatene Rapido selger er det skuffende at den fra Stilken er den eneste som er glutenfri. Den har et godt og mettende innhold med søtpotet, linser, hummus, tomat, syltet rødløk og litt salat.

Hummusen bærer hele salaten på sine skuldre, men smakene blir dessverre kjedelige i lengden. Beklageligvis blir du også lei av salaten før skålen er tom.

Det kan undres om denne er tiltenkt glutenfri eller om det er et heldig sammentreff at den veganske salaten også er fri for gluten. Prisen er likevel god for fordelingen av råvarene du får, og du kan stole på at du blir mett – ihvertfall i noen timer.

Cøliaker:

Ikke-cøliaker:

Chiapudding med mango
Pris: 39 kroner

En chiapudding fra Rapido kan være et godt mellommåltid på farten, men en full lunsj er det ikke. Puddingen er kokosbasert, og er godt kombinert med mangosyltetøyet på toppen.

Når du til slutt når bunnen av grøten vil likevel ikke mangosmaken redde deg fra den kvalmende og overveldende kokosen. Puddingen er god de første gangene du kjøper den, men den blir fort kjedelig og kvalmende i lengden. Da er den ikke lenger verdt pengene.

Det som savnes er krønsj på toppen for å dempe den etterhvert litt småkvalme smaken av kokos. Likevel skal man være forsiktig med hva man ber om, for brått blir den glutenfrie chiapuddingen toppet med krønsj full av gluten.

Cøliaker:

Ikke-cøliaker:

Hva er cølaki?

Cøliaki er en autoimmun sykdom som gjør at tarmen ikke bryter ned gluten. Det er ikke det samme som glutenallergi. Glutenfri mat er som regel dyrere enn mat med gluten.

På Kjelhuset

Chiapudding
Pris: 25 kroner

Der Rapido sin chiapudding skuffer, kommer Kjelhuset sin versjon til unnsetning. Her får vi servert en lilla chiapudding toppet med solsikkekjerner og gresskarkjerner. Det er nettopp denne krønsjen man ønsker seg, og sammen med den fruktige smaken på puddingen slår denne godt an hos oss begge.

Hvis du i tillegg savner Biolaen med rødbeter, eple og lime er dette chiapuddingen for deg. For her er både smaken og fargen identisk med nevnte Biola-produkt.

Cøliaker:

Ikke-cøliaker:

Sito Dragvoll

Kanelbolle med vaniljekrem
Pris: 45 kroner

Glutenfri kanelbolle er et sikkert og godt valg en onsdag formiddag på Dragvoll. Den er saftig, luftig, seig, har mye kanelsmak og er ganske stor sammenlignet med annen glutenfri bakst. Vaniljekremen i bollen løfter den til et nytt nivå, og bollen kan faktisk kalles eksepsjonell.

Kanelbollen er, ifølge vår ikke-cøliaker, overraskende god til å være uten gluten. Den er likevel halve størrelsen av en vanlig bolle samtidig som det dobbelte av prisen. Men god er den.

Til vår store sorg var dagen vi spiste denne nydelige bollen den siste dagen Sito solgte dem. Innkjøpsprisen er for høy, og glutenfri kanelbolleonsdag er blitt historie.

Ellers på Sito får du – hvis du er heldig – kjøpt glutenfri bakst fra tid til annen, men det er opp til tilfeldighetene av innkjøpet.

Cøliaker:

Ikke-cøliaker:

Campuskantinene

Kantinene rundt på campus har ofte retter uten gluten i bufféen. Likevel finnes det så mange retter med gluten at krysskontaminering kommer i veien. Har suppeøsen vært borti noens brød, er løpet kjørt for cøliakere. Derfor er ikke kantinen trygg, til tross for god allergimarkering.

Hva kan vi konkludere med?

Ikke-cøliaker: Alle oss glutenspisende skal ha meget god grunn for å klage på eget matutvalg. Vi er unektelig bortskjemte i forhold til våre cøliakervenner, både på smak, utvalg og pris. Gi dem en god klem – for tro meg, de trenger det.

Cøliaker: For oss som må spise glutenfritt for å holde oss friske og ha en fungerende hverdag er utvalget utrolig trist. De glutenholdige varene er utallige, billige og velsmakende.

Både innkjøpspris og smak kan jeg forstå er vanskelig å få til bra, men vær så snill å lage flere alternativer! Jeg har lyst å spise meg mett i lunsjen sammen med vennene mine uten å bli ruinert eller kvalm.

RØDT KORT OG GULLBALL

TEKST: Kristoffer Ramsøy Fredriksen | ILLUSTRASJON: Alexander Barstad

RØDT KORT

Det internasjonale ski- og snowboardforbundet (Fis) skal den 21. oktober avgjøre om Russland skal få konkurrere internasjonalt igjen.

Hvorfor? Er krigen over?

Selv hvis den på magisk vis skulle blitt avblåst i tiden mellom at dette skrives og at det leses, så ville det ikke vært god nok grunn.

Når man først har tatt steget og utestengt noen, må grunnlaget for utestengelsen forsvinne før man vurderer å oppheve den.

Det hjelper ikke om Bolsjunov staker seg inn til OL-gull under nøytralt flagg. Alle vet at han er russisk. Så snart han er hjemme blir det nok enda en grotesk fremvisning av idrettstjerner som en del av Russlands propagandaapparat, slik vi så for noen år siden.

Denne gang servert på et sølvfat av Fis.

Putin er en skolegårdsbølle. Hvis det funker å legge press, løfter han ikke foten, men tar på piggsko.

Det er ukrainske idrettsutøvere, for eksempel den 19 år gamle skiskytteren Yevhen Malyshev, som aldri vil få konkurrere igjen. Ikke fordi de er blitt utestengt, men fordi de er blitt drept.

Idrett er politikk. Det har det alltid vært, og det vil det alltid være. Å bruke ekskludering i det sportslige fellesskap som et verktøy for å bekjempe urett er ikke bare mulig, det er nødvendig.

GULLBALL

Hvis den eneste måten å fortsette idrettskarrieren på er å ta ut benet i overarmen, vri det tretti grader og så smette det på plass igjen, da ville nok de fleste tenkt: «Vet du hva? Det går fint. Jeg er ferdig nå».

Spesielt om du allerede er seksdobbel verdensmester, men slik fungerer ikke motorsyklisten Marc Márquez. Han ville ha mer.

La oss også legge til at denne operasjonen skjedde i 2022. Etter tre år med skader, operasjoner og gjenoppbygging, så hadde det vært enda mer forståelig om det var slutten.

At Márquez gjennomgikk to år med skader og operasjoner før han endelig kunne sitte lenge nok på motorsykkelen til å kunne konkurrere viser oss at vinneraskallen hans er så sterk at hjelmen er unødvendig.

Så i år, med ny kontrakt hos Ducati, gjorde han et siste desperat forsøk på å komme seg tilbake til topps. Márquez hadde lovet bestefaren sin at enten så lyktes han, eller så skulle han gi seg.

Han vant, med fem løp til overs.

Så skadet han seg igjen.

Men det kommer garantert ikke til å stoppe ham fra å gå for VM-tittel nummer åtte neste år.

HORRORSKOP

Tro ikke at hekser og ølpriser er det skumleste du møter denne måneden. Vi kjenner din fremtid, og den er mørk.

TEKST: Emma Mathea Børsting Andersson | ILLUSTRASJON: Pernille Leine Nilsen

TVILLINGENE

(21. mai–20. juni)

Etter å ha vært syk i en måned blir du endelig frisk, men alt har sin pris. Din ble nesesprayavhengighet.

VANNMANNEN

(20. januar–18. februar)

Etter en tredagers halloween-helg avsluttet i beste stil, opplever du å bli uglesett av en fremmed mann på Solsidens gule måke. En ekkel opplevelse, men i det minste har du en burger å roe deg med.

FISKENE

(19. februar–20. mars)

En gammel flamme hjemsøker deg på en halloweenfest. «Ghosting» får en helt ny betydning, og navnet Casper blir en automatisk dealbreaker.

VÆREN

(21. mars–19. april)

Styggen på ryggen kommer til live i form av din minste kompis. Dessverre kan han mange store ord, som du ender med å stå til ansvar for.

TYREN

(20. april–20. mai)

Denne uken blir du inspirert av nettbaserte moteråd. Responsen er ikke den du ble lovet i kommentarfeltene.

KREPSEN

(21. juni–22. juli)

Kommende blåmandag våkner du til en saftig regning så vel som mange nye venner. Utkledningen din som Dahls, den fjerde og veldig spandable broren til brødrene Dahl, ble en dyr suksess.

LØVEN

(23. juli–22. august)

Du sender en «like» til en bekjent på Hinge. De matcher ikke med deg. La den negative tankespiralen begynne.

JOMFRUEN

(23. august–22. september)

En god latter forlenger livet, men gir deg også rynker. Velg med omhu.

VEKTEN

(23. september–22. oktober)

Du bestemmer deg for å benytte elimineringsmetoden for å finne ut av hvem i kollektivet som spiser alle restene dine. Dessverre tar du «elimineringen» alt for seriøst. Det blir en dyr månedsleie i november, men fortvil ikke, fra desember blir det kost og losji på statens regning.

SKORPIONEN

(23. oktober–21. november)

Sminkepungen blir for evig lagt vekk når du vinner «skumleste kostyme». De visste ikke hva en sexy-shrek var, selv etter at en slo dem i ansiktet.

SKYTTE

(22. november–21. desember)

I mørket kan ingen se deg gråte. I lyset blir derimot maskarastripene ganske tydelige.

STEINBUKKEN

(22. desember–19. januar)

Stjernene forteller at vinden har snudd og at stormen snart vil stilne. Jeg forteller at det er løgn og at du bør være litt ekstra varsom rundt vaskebjørner fremover.

Kunstutstillingsanmeldelse:

– Vinden fra høyre gjør dåsa mi til et middelaldersk torturinstrument

Høsten har lagt sin skygge over Trondheim, og med dette er Lorck Schive kunstpris tilbake på Trondheim kunstmuseum.

TEKST: Julie Sollie Husby

Gule og grønne blader skjelver i den friske høstluften, mens de holder et løst grep i sine spinkle grener. På Trondheim kunstmuseum er det duket for ny utstilling. Lorck Schive kunstpris er tilbake atter en gang. KI-generert videoinstallasjon, kroppslige fremførelser, svevende skulpturer i fri form og sterk politisk poesi er bare deler av det årets utstilling har å tilby.

Prisen deles ut av Trondheim kunstmuseum annethvert år. Tanken er å skape interesse for aktuell samtidskunst og fremme aktuelle kunstnere og deres verk. Den 27. september åpnet utstillingen på ny. For første gang er det fire kvinner som fyller de nominertes

rekker: Marthe Ramm Fortun, Silje Linge Haaland, Anawana Haloba og Toril Johannesen.

I år blir det menneskelige og reelle satt opp mot den nærmest dyriske, apokalyptiske og teknologiske verdenen vi lever i. De beveger seg alle lekent mellom det figurlige og det abstrakte, med en evne til å lage både noe materielt og konkret, men også en mulighet for videre ettertanke av betrakteren. Utstillingen balanserer mellom det man kan kjenne seg igjen i, det ukjente man ikke kan kontrollere og det fremtidige som vi ennå kan gjøre noe med. Det er en balanse mellom fortiden, samtiden og fremtiden.

I Marthe Ramm Fortun sin utstilling *MUSEVISA* blir jeg møtt av et rom med relativt tomme vegger opplyst av store vinduer. Fortun beveger seg luskende mellom språk og kropp, og intimitetsutstillingen finner ikke bare sted mellom i rommet. «Vinden fra høyre gjør dåsa mi til et middelaldersk torturinstrument», forteller Fortun. Utover høsten vil hun fremføre en rekke stedsspesifikke opptredener, der hennes kropp og stemme blir sentralt. Det tomme rommet med lyseblå vegger vil oppgraderes med nye selvskrevede tekster i løpet av 16 uker.

Foto: Lili Zaneta/TKM

Forfatter og kunstner Silje Linge Haaland har lagt vekt på det teknologiske kontra det abstrakte. Kunstig intelligens blir studert, og man sitter igjen med emosjoner angående denne kompromissløse teknologien som vrir og vender på enhvers virkelighetsopfatning.

Først blir jeg møtt av skulpturer i form av planter kapslet inn i lim som ligger spredt rundt blant lyse vegger. Jeg er nødt til å gå varsomt for ikke å ødelegge de skjøre kvistene. Utstillingen heter *Til ungane: me heller lim over plantene for at dei skal bli verande hos dåke*. I rommet ved siden har Haaland satt opp en videoinstallasjon ved navn *Til korleis skal me bli (eit videobrev frå 2025)*, der hun skarpt leker seg med teknologien ved bruk av en KI-generator som reformerer tekst til subtile bilder.

En følelse av overveldelse, surrealisme og utmattelse legger seg som en dus tåke over meg der jeg sitter og betrakter de finurlige videoene. Jeg blir nærmest dratt inn i den uvirkelige verden som vises på de åtte skjermene. Den meningsmettede, akselererende KI-genererte virkeligheten vi beveger oss mot ligger bastant foran meg, og gjør det besværlig å bevege seg vekk. Det lekes med det menneskelige, det dyriske og det brutale. Jeg anfører

POLITISK POESI: Dempet belysning, mørke vegger og et rom der stemme, resitasjon og ord blir utfordret. Foto: Lili Zaneta/TKM

LYS OG SKYGGE: Syv svevende skulpturer skaper skyggespill på de ellers tomme veggene. Foto: Lili Zaneta/TKM

VIDEOINSTALLASJON: Åtte skjermer i forskjellige størrelser montert midt i rommet. Foto: Lili Zaneta/TKM

det slik som kunstneren selv: «Hva bevitner vi, hva bevarer vi og hva bringer vi videre?»

Det er mørke vegger som møter meg i utstillingsrommet til den norsk-zambiske billedkunstneren, Anawana Haloba. I små hyller på de mørke veggene henger det kjeler og gryter i diverse størrelser. Her blir stemme, poesi, lyder og opera brukt til å skape en emosjonell og politisk samtale med betrakteren. «You can curse – yes, say it. This world has gone to the dogs». Dersom man velger å holde seg apatisk og lar stillhet overgå ord og samtaler, vil verden gå til grunne, eller «til hundene». Hun tar et oppgjør med den medtatte stillheten og oppfordrer til å snakke ut, banne, høre og se det som foregår.

Halobas verk 35'1": A Symphony utforsker den politiske uroen i den nærmest apokalyptiske verden vi i dag befinner oss i. Hun har tatt inspirasjon fra spesifikke seremonier gjennomført av etniske folkegrupper fra hennes hjemland. Hun skaper et trygt rom der hun utfordrer etterlevelse og stillhet, ved å få en til å heve stemmen i stedet for å holde tyst. «The sound of empty pots and pans, you can hear. This is my/your protest against compliance. In here, you can speak out».

I utstillingen til Toril Johannesen svever det skulpturer rundt som avgir bastante skygger, som endrer seg avhengig av hvor i rommet du står. Verket har fått navnet *Bunden form*. Øynene mine dras mot syv svevende skulpturer som skyggelegger de ellers tomme veggene. Omriss av mennesker, dyr og steder kommer til syne rundt i rommet. Det er en stilltiende utstilling, der det hverken er blitt brukt ord, stemme eller lyd. Den spiller mye på estetikk og det som ligger på overflaten. Det føles som et beroliggende pusterom i den generelle utstillingen. Et sted uten lyd, stemme eller ord, der stillhet og estetikk blir lagt vekt på. Dessverre får jeg ikke mye mer enn et pauserom med tiltalende skulpturer ut av Johannesens utstilling.

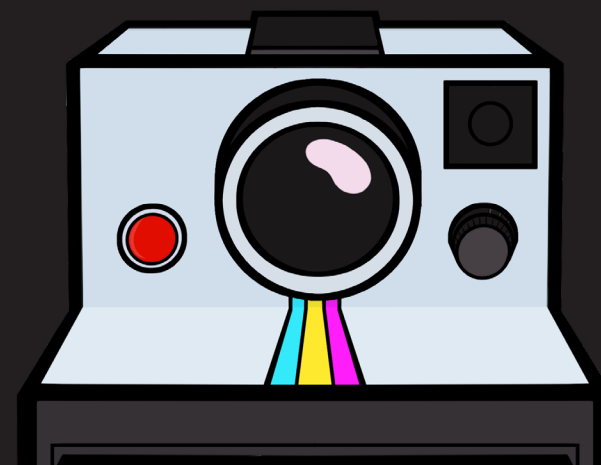
Kanskje kan man si at utstillingen fungerer som en slags samtale mellom fortid, samtid og fremtid. Med et sårbart teppe liggende over seg skapes en form for frykt, uro og virkelighetsnær dystopi. Jeg har fått oppleve sterk poesi, politikk, persepsjon og perspektiv, av fire kvinner, med fire forskjellige uttrykk, vendinger, prosesser og verk.

KROPPSLIG DIALOG: Krabbende på kald asfalt skaper Marthe Ramm Fortun en fremstilling med dialog, kropp og stemme. Foto: Jan Khür

VINNER AV FOTOKONKURRANSEN ER EIRA FILDTVEDT

TEMA: MEKTIG

«Mektig er anonymiteten»

Under Duskens skrekkentusiaster anbefaler: Moderne skrekkfilm

Jumpscares og blodige scener gjør at skrekkfilmer er noe som ikke alle koser seg med. Likevel har moderne skrekkfilm ofte mer å tilby enn forventet.

TEKST: Eivind K. Eines og Fynn Hofmann

Mens skrekksjangeren på 1970- og 1980-tallet var preget av overnaturlige skrekk- og slasherfilmer, har nyere filmer som *The Conjuring* og *The Ring* ødelagt det folk flest tenker om skrekkfilm. Heldigvis finnes det unntak: den moderne skrekkfilmen.

For skrekkfilmer kan komme med så mye mer enn jumpscares og ekle, blodige scener. Har du hørt om

Get Out eller *Midsommar*, for eksempel? En moderne skrekkfilm klarer å skremme ved hjelp av samfunnsdebatt og stemningsbygging, og får deg til å tenke dypere om det du har sett.

Men hvordan finner vi dem, spør dere sikkert. Frykt ikke! Under Duskens skrekkfilmsommelierer kan by på seks filmanbefalinger som viser at skrekkfilmer kan være så mye mer enn skvetting og hopp i hjerterytm.

Filmplakat: Arthaus

THE SUBSTANCE (2024)

Du har kanskje hørt om *The Substance*, ettersom hele internettet snakket om filmen i fjor. Og det var ikke uten grunn. Inspirert av diskusjoner om skjønnhetsidealer og samfunnets syn på eldre kvinner i mediebransjen, leverte regissør Coralie Fargeat en grotesk og neglebitende kroppsskrekkfilm.

På en ekkel, men imponerende måte viser Fargeat hvordan livet til eks-hollywoodstjernen Elisabeth Sparkle, spilt av Demi Moore, blir ødelagt etter at hun blir presset ut av bransjen og begynner å ta det mysteriøse serumet «The Substance» for å bli yngre og penere igjen.

Denne filmen anbefales til alle som er lei av å se utdaterte og sexistiske fremstillinger av kvinner i 2000-tallskomedier og trenger å rense ganen. *The Substance* er en fantastisk og grotesk kroppsskrekkfilm som får deg til å tenke på hvordan ekstreme skjønnhetsidealer påvirker kvinner.

Filmplakat: Mer film / Festival de Cannes

DE USKYLDIGE (2021)

Hva skjer hvis du fjerner manusforfatter Eskil Vogt fra Joachim Triers omsorg og gir ham litt kreativ frihet? Da får du en koselig historie om barn som bor i blokker på østkanten og tilbringer en sommer sammen, selvfølgelig.

Men ting blir ikke fullt så koselig når barna i *De uskyldige* oppdager at de har overnaturlige krefter som de ikke bare kan bruke til gode ting.

Filmen viser hva som skjer når mystiske, overnaturlige og ukontrollerbare krefter møter barnenes ellers uskyldige liv. Den inkluderer dessuten en del vold og grøss. Vogt presenterer en fantastisk og sjokkerende historie som utfordrer seeren samtidig som den unngår skrekkfilmstereotyper.

Denne filmen passer perfekt for alle som har glemt at *Stranger Things* kommer med en femte sesong snart og som vil se barn gjøre overnaturlige ting.

Filmplakat: Shudder

MAD GOD (2021)

Mad God er en film fra 2021, regissert av Phil Tippet, mesteren av visuelle effekter. Filmen er en ren maktdemonstrasjon mot alle som mener at fantasy er den eneste sjangeren som kan bygge solide filmuniverser. Det er en «stop-motion»-film som er fattig på historie, men som likevel virkelig klarer å trollbinde deg.

Vi følger karakteren kalt «The Assassin» på en ferd gjennom noe som kan minne om en post-apokalyptisk verden, med lag på lag med rare monstre og farer. Det er nesten så dette ikke faller inn under kategorien film, men heller bevegelige kunstverk.

Trenger du et avbrekk fra mye handling og store konflikter, er dette en film for deg. Med sine knappe 84 minutter trenger man ikke å se hverken starten eller slutten for å skjønne hva som skjer, fordi filmen skal føles, ikke skjønnes.

Filmplakat: Another World Entertainment

CLIMAX (2018)

Denne franske filmen er regissert av den aller mest fryktløse aktive regissøren i dag, Gaspar Noé, og gir noen av de beste koreografiene i film noensinne. Samtidig gjør den at du vil klø huden av deg i panikk.

Den handler om et dansekollegium som etter en siste øving skal feire at de er ferdige. Men etter at noen «spiker» sangriaen blir kvelden fort forvandlet til et helvete. Et helt magisk lydspor akkompagnert av imponerende lange takninger og kamerabevegelser skaper en polariserende opplevelse. Karakterene når undergangen sin og du klarer ikke å bestemme deg for om du skal skjelve av panikk eller danse med til lydsporet.

Lengter du etter noe virkelig fælt som du kommer til å huske eller bare noe som kommer til å gi deg kroppslige reaksjoner, da er *Climax* for deg. En film som lever opp til navnet sitt på alle andre måter enn det man først tenker.

Filmplakat: A24

BRING HER BACK (2025)

Etter *Talk To Me* (2022) kom Philippou-brødrene med en ny film i 2025 som overgikk manges forventninger. *Bring Her Back* handler om to stesøsken som etter farens død havner hos en fostermor og sin nye fosterbror Oliver. Søsknene prøver å tilpasse seg det nye hjemmet, men finner fort ut at fostermoren fremdeles sørger over sin avdøde datter og planlegger å få henne tilbake gjennom et okkult ritual.

Mens denne filmen leverer noen få skumle og grøssende øyeblikk, ligger filmens styrke i skuespillet, manuset og måten den portretterer sorg og død på. *Bring Her Back* er derfor alt annet enn en vanlig skrekkfilm.

Bring Her Back er en film som passer for alle som liker å se rare barn gjøre rare ting på film, samtidig som historien og karakterene har god dybde.

Filmplakat: Blink Industries / Channel 4

DON'T HUG ME I'M SCARED (2011–2016; 2022)

«Jeg har ikke tid til å se film». «Alle filmer krever så mye av meg og er så lange». Kjenner du deg igjen i disse sitatene? Hvis ja, da er Youtube-fenomenet «Don't Hug Me I'm Scared» kanskje noe for deg.

I klassisk 2010-talls «mascot horror»-stil (for *Five Nights at Freddy's*, vel å merke), gjør serien en spinn på *Sesam stasjon* med korte snutter om livets store temaer. Serien bruker kullsvart humor med et skyhøyt nivå av komisk timing til å skape spydige og intense episoder man kan grøsse, men samtidig flire av. Og det ikke så mange vet er at Youtube-serien fikk nytt liv i 2022 i form av en seks episoders tv-serie.

For deg som ikke har tid til å se lange, moderne filmer, men likevel har behov for litt halloweenstemning i de mørke oktoberdagene.

Anbefales til...

Anbefales til...

Anbefales til...

Anbefales til...

UNGDOMMELIG: Regissør Maren E. Bjørseth har gått for et ensemble fullt av ungt talent. Foto: Vegard Eggen

Teateranmeldelse:

AIDS, HOMOFILI OG DØD – RENT SITT UNGE ENSEMBLE TAKLER ALT

En ny oversettelse og et friskt ensemble sto for en forrykende feiring av kjærligheten på en ellers regnfull fredagsaften.

TEKST: Setaree Mastoury Christensen og Eivind Karlsen Eines

«New York, 1991. I ti år har aids-epidemien satt sitt preg på byen.» Slik lyder åpningen til høstens storsatsing på Trøndelag teater, som fra første sekund drar deg inn i New Yorks gater på selveste julekvelden. I løpet av to og en halv time blir det servert sang og dans fra totalt 42 musikalske innslag. Med et forrykende ensemble som holder høy intensitet gjennom samtlige innslag, blir vi tatt med gjennom alt fra alvorlige samtaler til morsomme replikker.

Til tross for en underliggende helhet rundt tematikken i musikalen, oppfattes de to aktene som ganske kontrasterende. Der den første fylles av latter, dans og god stemning, tar den andre deg inn i det dystre bakteppet av bohem-livet karakterene lever.

Med ustødig økonomi, aids og – som tittelen anslår – en husleie som ikke blir betalt. Til tross for det dystre finnes

det kjærlighet og vennskap. Det er nettopp dette som bringer de to ellers svært ulike aktene inn i en enhetlig, følelsesladd forestilling som presenterer virkeligheten i sår klarhet.

Stasjonær scenografi

Fra start til slutt blir vi møtt av en så å si ubevegelig scenografi. I første akt savner vi tidvis en scenografi som er like energisk som ensemblet selv. Scenen skal nok portrettere den underliggende stussligheten, men i en ellers lystig og energisk akt blir den nesten totalt statiske scenografien altfor tydelig. Det er kun i aktens finale, «La vie bohème», at scenen for første gang oppleves som fylt. Her ser vi hele ensemblet i sin fulle prakt.

I andre akt føles det statiske oppsettet mer riktig, da det gjenspeiles i den dystre stemningen. Her kommer scenen

til sin fulle rett, og merkelig nok får vi mer bevegelse i rekvisitter, band og lysoppsett i det som skal være den dystre og nedpå delen av forestillingen. Men det reiser spørsmålet: Var det verdt å spare på kruttet i første akt?

Ung energi

Det unge ensemblet er det store høydepunktet i oppsetningen. Den yngste av skuespillerne er kun 19 år gammel – en dristig beslutning av regissør Maren E. Bjørseth, som virkelig betaler seg i form av en utrolig energi.

Hvis noen leverer en litt sur tone, forsvinner det helt i spillegleden til ensemblet, og det som kan mangle av emosjonelt repertoar blir glemt når alt av musikalnumre trollbinder hele den fullsatte hovedsalen.

Muligens er det dette som er tanken bak scenografien. Fokuset skal jo alltid ligge på skuespillerne, og en «tom» scenografi burde komplementere de energiske ungdommene. Dessverre ender man opp med å ønske seg en matchende energi fra scenen, noe som aldri innfris skikkelig.

Kveldens store høydepunkt

Det musikalske nummeret «Kontakt», viser oss at de gangene scenografi og ensemble samarbeider, stemmer alt. I et ellers litt malplassert tekno-prydet dansenummer brukes lys, røyk, stereolyd og danseferdigheter til å vise hva vårt unge ensemble er i stand til.

Spesielt når Angel, spilt av Vegard Bjørsmo, kontinuerlig blir snurret rundt oppå et bord trollbindes publikum. Vi blir svimle av snurring, og likeså av vokale prestasjoner. Dette er et av øyeblikkene der koreograf og regissør har tillatt seg å leke litt og ha det gøy med hva som definerer en ellers stereotypisk rockeopera.

Selv om dette nummeret ikke gir mening i sammenheng med de andre musikalske numrene, blir det likevel et høydepunkt som tar sin rettmessige plass i forestillingen.

En følelsesladd fredagsaften

Kanskje er det likevel de litt mer skuffende scenene som gjør at de virkelig gode scenene treffer oss så hardt. Det som uansett kan sies, er at responsen fra publikum var enorm da skuespillerne steg ut på scenen for siste gang, til ruvende applaus fra en nesten fullsatt sal.

Selv med kritiske briller var det god bruk av en fredagskveld. Musikkgledden, følelsene og latteren fikk virkelig slippe løs under premieren på *RENT* hos Trøndelag teater.

SVIMMEL: En roterende Vegard Bjørsmo (Angel), trollbandt publikum med sin vokal.

HARMONI: Et bedre samspill i et ensemble skal man lete lenge etter.

Foto: Vegard Eggen

Affeksjonsverdi

– Drømmen om det som kunne vært

Joachim Triers *Affeksjonsverdi* er en stillferdig og melankolsk skildring av krevende familieband og forsøket på forsoning i relasjoner preget av en turbulent fortid.

TEKST: Oskar Eliassen | ILLUSTRASJON: Eugen Johnsen

Filmlakat: Arthaus

Handlingen utspiller seg rundt et gammelt hus. Huset blir scene for oppvekst, kriser og forsøk på forsoning. Det er her fortiden og nåtiden møtes, og det gir filmen en visuell og tematisk ramme som bærer historien gjennom dens mange digresjoner.

I sentrum står forholdet mellom en aldrende far, Gustav (Stellan Skarsgård), og hans to døtre, Nora (Renate Reinsve) og Agnes (Inga Ibsdotter Lilleaas). Relasjonen er preget av både nærhet og ubehag. Faren er et menneske som ikke helt evner å se sine barn. Likevel insisterer han på at hans måte å forstå verden på er den eneste riktige, også for dem.

Gustav tilhører et overklassemiljø hvor filmkunst er selve målestokken for verdi, og hans egen selvforståelse kolliderer med døtrenes livserfaringer. Når han

avfeier teater til fordel for film som den eneste skikkelige kunstformen, er det mer enn bare en replikk. Det blir et bilde på hans manglende evne til å anerkjenne Noras valg.

Forholdet mellom søstrene utgjør en egen linje i filmen. Det antydes en oppvekst preget av skjev belastning, der Nora tok støytten, mens den yngre Agnes i større grad ble skjermet. Dette gir filmen en emosjonell gjenklang utover far-datter-dynamikken.

Mange vil kjenne seg igjen i erfaringen av søsken som både er tett bundet sammen og samtidig formet ulikt av de samme hendelsene.

Filmen skildrer ikke bare en families friksjoner, men også alderdommens erkjennelser. Vennskap sviner, kroppen

svekkes, og ens beste år er forbi. Hva gjør man da, annet enn å forsøke å reparere gamle relasjoner, selv når de er dypt preget av en turbulent fortid?

Affeksjonsverdi stiller disse spørsmålene uten å servere entydige svar. Det finnes ikke lenger ren forsoning, men heller glimt av noe vakkert og ukomplisert i karakterenes små forsøk på å nærme seg hverandre.

Filmen er full av digresjoner. Vi får tilbakeblikk til barndommen i huset, følger et retrospektiv til ære for Gustavs regissørkarriere, og en fortelling om bestemorens selvmord dukker opp som et rammeverk for hovedhistorien.

Disse avstikkerne tilfører tekstur, men de gjør også at filmen kan oppleves som fragmentert. Spesielt bygges det opp for-

ventninger til konsekvensene av bestemorens selvmord, men dette sidespranget visner hen, snarere enn å nå en konklusjon. Når digresjonene ikke knyttes tydelig til handlingen, risikerer filmen å skape avstand mellom seeren og den ellers klare tematikken.

Styrken ved Affeksjonsverdi ligger i Triers evne til å legge opp til små, presise følelsesmessige observasjoner. Skuespillerprestasjonene er solide, særlig i de nedtonede møtene der få ord bærer mye mening. Skarsgård spiller troverdig en mann som både er til stede og fraværende, mens Reinsve og Lilleaas får frem kontrasten mellom avvisning og lengsel etter nærhet.

Svakheten er kanskje at filmen føles mindre allmenn enn Triers tidligere verk. Tematikken er smalere, mer bundet til en bestemt livsfase og sosialt miljø. Der *Verdens verste menneske* (2021) fanget en hel generasjons følelse av rastløshet,

fremstår *Affeksjonsverdi* som mer intraspektiv og sær. Det gjør den ikke svak, men den vil neppe treffe like bredt.

Personlig traff ikke filmen meg så sterkt som jeg hadde håpet. Noe av tematikken, særlig knyttet til alderdommens refleksjoner, føltes fjern. Men selv med en viss avstand til stoffet er det vanskelig å ikke se Triers formsikkerhet.

Det visuelle er unektelig vakkert, og det er få som skriver like troverdig dialog på norsk, selv om den tidvis kan bli en anelse pompøs.

Affeksjonsverdi er en film om både det spesifikke og det universelle. Ikke alle vil kjenne seg igjen i akkurat denne familiens utfordringer, men alle kan forstå følelsen av uforløst nærhet og ønsket om at ting skulle vært annerledes.

Maktesløs i et annet menneskes vilje

I *Ekspløsjoner i hjertet* møter vi en abstrakt relasjon mellom to voksne kvinner som begge opplever å bli tilsidesatt og avvist. Resultatet er en intim fortelling om skeiv kjærlighet.

TEKST: Julie Sollie Husby

Foto: Norsk Filmdistribusjon

I filmen *Ekspløsjoner i hjertet* møter vi protagonisten Billy, som beveger seg bort fra det trygge narrativet om stabil kjærlighet, og som kjenner på den nedslående følelsen av å bli tilsidesatt i et forhold som tidligere virket stabilt og trygt.

Hva skjedde da den tidligere betingelsesløse kjærligheten hun var en del av ble byttet ut med sviktende tillit og manglende fortrolighet?

Dop, erotikk, begjær, puls og forelskelse skildres i filmen. Disse følelsene finnes ikke bare i ett individ, men i flere. I filmen blir vi kjent med Billy og Nilo, to unge kvinner som raskt forelsker seg i hverandre.

Den norsk-vietnamesiske regissøren Yenni Lee har ikke laget en kompakt klisjé om skeiv kjærlighet og forelskelse. Hun tar oss med inn i et intimt møte mellom to unge kvinnelige figurer, der Nilo etter hvert forteller at hun er polyamorøs, med både langdistansekjæreste og enda en kvinnelig flørt på siden.

Filmen er både intim, vakker og ekte, noe man legger merke til helt fra de første scenene. Her lekes det finurlig med rester av menstruasjonsblod, og vi får se

nære bilder av klining, nakne og hårete kropp, bryster og sammenflettede tær.

Billys ønske om et monogamt forhold settest opp mot Nilos allerede etablerte relasjoner. Billy fremstår som utforskende og nysgjerrig, og blir dratt inn i situasjoner der hun utforsker nye former for sex, forhold og berøring.

Regissørens måte å formidle usikkerheten og uviljen på er svært god. I en erotisk scene der Billy blir med et kjærestepar inn på soverommet, flyttes vi som seere brått til en betrakterposisjon og får følelsen av å bli holdt på avstand fradrevet som finner sted, og av å ubekvent måtte beskue de erotiske scenene.

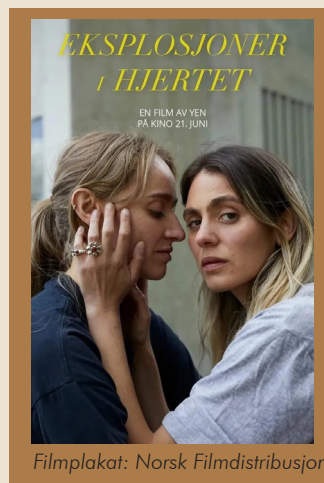
Dessverre sitter jeg fortsatt igjen med en del spørsmål om Nilo. En klarer aldri å skape seg et ordentlig forhold til henne, og i løpet av filmen utvikler hun seg mer og mer til å bli en primitiv bakgrunns karakter som får større avstand fra seeren. Kanskje ønsker Yenni Lee å skape en parallell til måten relasjonen mellom Billy og Nilo gradvis blir sterkere og sterkere.

I filmen blir det lagt vekt på det rasjonelle kontra det absurde der Nilo utfordrer idealene med sitt polyamorøse ekteskap. Dette fører til at Billy blir den som

svever rundt i ubalanse og uvitenhet i forsøket på å bevare relasjonen med Nilo, i kraft av hennes legning. Billy mister sin rolle i et stabilt forhold, og dermed også sin trygghet og tillit.

Vi får kjenne på det vonde og virkelige ved kjærligheten. «Jeg vil skade deg, for å kunne være den som reparerer deg», sier Billy i starten av filmen. Den generelle forakten som kjærlighet til tider kan bringe blir skarpt fremstilt i filmen.

Ordet «elsker» har også en preteritumsform. Billy føler seg maktesløs i et annet menneskes vilje, og opplever å bli dratt rundt i et forhold der hun føler seg både tilsidesatt og oversett.

Filmplakat: Norsk Filmdistribusjon

SKULK – A STATE OF NOISE

Et dualistisk debutalbum om drømmer og fortid, servert med en god dose frustrasjon.

TEKST: Ellinor Aarberg Wold

Albumomslag: SKULK records

Det trondheimsbaserte rockebandet SKULK ble dannet av tre kompiser i 2024, og de har allerede rukket å sette sitt preg på byen. Bandet har flere ganger blitt listet av NRK P3 Urørt, og scenene på Lokal, Havet, Tyven og Samfundet har fått kjenne på energien deres.

SKULK blander tunge riff med lett og melodisk vokal, og resultatet er en unik, men på et vis velkjent, sound. Man hører innflytelse fra band som Metallica og Alice In Chains, samt innslag fra Radiohead og Muse. Bandet selv skriver at musikken deres er laget for scenen, og det er lett å se for seg en ganske grei moshpit til flere av låtene.

«**Chapter Two (Hey You)**» åpner albumet. Låten begynner med en enkel basslinje, men bygger seg gradvis opp til du vet nøyaktig hvem du har med å gjøre. En røff, men uanstrengt vokal gir den særpreg. Mot slutten styrter låten inn i en akkurat passe tung breakdown, og med det er tonen satt for resten av albumet.

Drømmer og fortid går igjen i låtene. «Childhood Dream» har et lekent uttrykk og utforsker følelser rundt en tid da «tomorrow was far away» og livet var enklere. Låten «Ylixun» har en melankolsk tilnærming og deklarerer at «nothing is the same as it was anymore». I etterkant blir man sittende og tenke tilbake på barndommens enkelhet.

I motsetning til låtene om bedre tider, er stemningen i «Blue Eye» amper. «I wanna give you a blue eye» synges i refrenget. Om det er sjefen, samfunnet eller bare en vilkårlig drittsekk man er forbannet på er ikke det som er viktig her. Det sies at vold aldri løser noe, men denne låten er skummelt overbevisende i motsatt retning.

Frustrasjonen er rettet mot samfunnet da bandet tar opp tråden igjen i «Again Today». Linjer som «The world is drowning in mistakes» og «I'm sick of lies and disregard» i selskap med intens vokal uttrykker kritikk av mye av det som er feil med verden.

Avslutningsvis hører vi låten med det gåtefulle navnet «10.4». Låten begynner rolig med melankolsk gitarspill og en myk vokal, men bygger seg opp for å avlevere et repeterende budskap om hvordan valgene dine har formet den du er i dag, på godt og vondt.

SKULK har gitt oss et kort, men raffinert debutalbum hvor hver låt har sin plass. Litt som en godtepose med bare de beste bitene. Med solide riff og drømmende melodier mestrer bandet en dualitet. Musikken deres er atmosfærisk og ekte. Samtidig kan den aldri kalles for noe annet enn ordentlig deilig rock.

Ed Sheeran

– Play

Albumomslag: Warner Music Group

Et album som både hyller multikulturell musikk og reflekterer over livets mange erfaringer.

TEKST: Wendy Wingwei Leung

Etter å ha avsluttet sin matematiske albumserie med *Subtract* (2023), slapp Sheeran albumet *Play* (2025). Det byr på en blanding av ballader fra Sheerans mørkeste tider etter døden til hans nærmeste venn, men også en feiring av flere kulturer i musikkens verden.

Proessen for å produsere *Play* inkluderte en måneds innspilling i India og et samarbeid med den indiske artisten Arijit Singh. Dette kan man høre i åpningslåten «Sapphire», der den dype melodien har rytme og perkusjon inspirert av sør-asiatisk musikk.

«Sapphire» har også tekst på panjabi, og det er fantastisk forfriskende å se dette samarbeidet mellom artister. Det viser at musikk er et universelt språk. Låten er hjertevarmende. Den handler om kjærlighet og beskriver hvordan partneren til Sheeran skinner som en safir.

Det som er så spesielt med dette er at det viser hvor stor fleksibilitet musikken har, og hvor godt man kan blande ulike sjangere. Vestlig pop får ofte et uttrykk

som er veldig likt, men med dette får vi låter som kombinerer det beste fra begge sjangere.

Videre har vi låten «Azizam», som er det persiske uttrykket for «min kjære». Når man har funnet sin kjære blir man helt oppslukt: «I wanna get lost in your ocean and drown. I wanna be careless and free». Det er noe så poetisk og fint i denne teksten.

Sheeran deler også noen av sine opplevelser hvor alt ikke var topp. Låten «Old Phone» handler om at han fant en gammel telefon i en boks, og minnene strømmet på. Den handler om samtaler med hans nærmeste venn som gikk bort, og om at han helst ville latt disse samtalene forbli gjemt.

Låten treffer deg rett i brystet med en tristhet som får deg til å stirre ut i luften og tenke lenge. Refrengets melodi og Sheerans vokal vekker en følelse i deg: Man kan ikke la være å ta seg en pust i bakken og tenke over livet. Det er som om livet passerer i revy.

Albumet er imidlertid ikke bare trist. Sheerans besøk til India ser ut til å ha preget albumet på den best mulige måten. Du kan høre dette i «Symmetry», en låt om sene kvelder og forbudt kjærlighet. Den har dansende rytmer inspirert av Bollywood-musikk.

For å gi litt variasjon, og også vise at han fortsatt kan rappe, har Sheeran lagt inn låten «Opening». Det er en unik låt med melodiskifte. Den går fra melankolske melodier til rask rapping. Det er et risikabelt trekk å skifte melodi så drastisk, men låten føles fortsatt sammenhengende.

Play er et album som aldri vil være kjedelig, da hver låt har sin egen puls og historie. Det henter musikk fra flere kulturer og sjangere og lager noe unikt. Man kan bare trykke «play» på dette albumet og nyte musikkens kraft som strømmer mot deg.

TWENTY ONE PILOTS

– Breach

Albumomslag: Fueled by Ramen

En maksimalistisk og eksplosiv reise som endelig får duoen til å leke med lyden igjen.

TEKST: Frode Åsheim Rutgersen

Twenty One Pilots sitt album Trench (2018) la lista høyt. Duoen fra Ohio, bestående av Tyler Joseph og Josh Dun, fulgte opp med *Scaled And Icy* (2021) og *Clancy* (2024). De følte begge mer som mellomlandinger og traff aldri helt. Men da singlene til *Breach* kom – «The Contract» og «Drum Show» – var forventningene høye.

Tross tittelikheten, er ikke Breach en ny *Trench*, og det er bra. Her er det ingen poplåter i stil med «Stressed Out» eller «Shy Away» som sikter mot hitlistene. I stedet kler duoen seg i punk- og rockeklær, med skrikevokaler og instrumentaler som både er maksimalistiske, ambisiøse og kompromissløse.

Åpningssporet «City Walls» føles som et startskudd – episk, emosjonelt og forankret i bandets egen historie. Teksten byr på noen søte gullkorn som får deg til å heve øyenbrynene: «I write a promise in pencil, but my loyalty's in pen» er en linje man husker.

Låten kommer med en ti minutter lang musikkvideo med millionbudsjett, og i den setter de punktum for en lang rekke sammenhengende fortellinger som begynte med «Heavydirtysoul» (2017).

«Drum Show» lever opp til alle forventninger. Trommis Josh Dun får endelig skinne, men jeg skal ikke legge skjul

på hvor rå gitaren til Tyler Joseph er. Dette er låten som får deg til å håpe at bussjåføren svinger litt for hardt, så du kan headbange uten å se teit ut og skylde på vinglete kjøring.

Refrenget er brennstærkt og teksten sitter. For første gang tar Dun mikrofonen fra Joseph i broen og leverer sitt første vers, såkalte «Jocals», i bandets katalog. Det føles mer betydningsfullt enn det kanskje er.

På «Cottonwood», en melankolsk sang om Josephs nylig avdøde bestefar, setter pilotene føttene på bakken igjen. Når broen bryter ut i «You tore me up more than you know» føles det som å lese en annens dagbok. Sangen er kort, så følelsene blir intense.

«The Contract» er en hyllest til bandets mer hiphop-pregede røtter, uten at den virker resirkulert. Låten er snarere en gjenopplivelse – et tilbakeblikk brukt for å styrke identiteten til duoen. De mer sære øyeblikkene, som jubelen på «Robot Voices», viser en duo som eksperimenterer og smiler bak kaoset.

Avslutningssporet «Intentions» er et forvrengt speilbilde av «Truce» fra *Vessel* (2013). Der den gamle låten lovet lys, er denne skyggefull. Over et tiår senere virker kapittelet endelig avsluttet, og døren er boltet igjen.

Mange av låtene følger en tydelig oppskrift: en rolig bro litt over halvveis og så en eksplosiv retur med skrik og trommevirvler. Når det funker, er det intenst og suggererende. Når det ikke gjør det, føles det mer som at de oppfyller formelle krav i en ensformig skoleoppgave: strengt og repetitivt.

«RAWFEAR», «Garbage» og «Downstairs» er eksempler på spor som ikke skiller seg veldig ut – de er som stopp på veien frem til fjelltoppen, fremfor å være faktiske topper i seg selv. Albumet kunne kuttet noen av disse, og ville da oppleves strammere.

Breach er ikke perfekt, men det er det viktigste Twenty One Pilots har laget på lenge. Det er albumet som viser at de fortsatt kan sparke opp nye dører, og at når de hever stemmen, er det verdt å lytte.

Supertramp,

post mortem

TEKST: Erlend Omland | ILLUSTRASJON: Kirsti Jacobsen

Det er få band som har laget musikk der mamma begynner å bevege ordentlig på hoftene når låtene spilles. Supertramp er et slikt band.

Den 6. september døde medskaper av Supertramp, Rick Davies, 81 år gammel. Davies var en sanger, låtskriver og keyboardist uten like. Han er det man gjerne kaller et musikkgeni.

Med Davies sitt talent og bakgrunn som pianist, med tung inspirasjon fra jazz og med bandmedlem Roger Hodgsons særegne tenor og falsett laget Supertramp mesterverk. Trass i Supertramps virtuositet – klart illustrert med slagere som «Goodbye Stranger», «Breakfast In America» og «Bloody Well Right» – er bandet dessverre ganske ukjent i dag.

Med Davies i spissen kommer Supertramp med sitt første album, selvtitulert *Supertramp*, i 1970. *Supertramp* og det neste albumet, *Indelibly Stamped*, kan godt kategoriseres som progressiv rock.

Bandet eksperimenterer mye med flere eksentriske innslag. Davies utforsker blant annet mulighetene ved det elektroniske Wurlitzer-pianoet som kan skape en nesten boblende lyd.

Som mye progrock på den tiden, blir det ikke noen umiddelbar kommersiell suksess. Med utgivelsen av det tredje albumet, *Crime of the Century*, i 1974, snur imidlertid vinden for Davies og

resten av Supertramp. Selv i dag kan hits som «Dreamer» tvinge munnen din til å åpnes og få deg til å synge av full hals. Supertramp har beveget seg i tydelig retning mot popuniverset.

Sangene kan minne om noe Queen kunne ha produsert. Likevel beholder Supertramp mange av særpregene. Balansen mellom tilgjengelighet og særpreg, det enkle og det komplekse, gjør musikken lett, men samtidig spennende.

Supertramps popularitet kulminerer i 1979 med utgivelsen av albumet *Breakfast In America*. Utrolig god motakelse fra kritikere og 20 millioner eksemplarer er bevis på dette. Albumet inneholder klassikere som «The Logical Song», «Take the Long Way Home», «Breakfast In America» og «Goodbye Stranger». Hva er det som har gjort disse sangene til megahits?

En av grunnene kan være blandingen av musikksgangere. I «Goodbye Stranger» ser man tydelige impulser fra soft rock og pop fra Hodgson. Sangen har et fengende refreng med struktur som passer til radio. Samtidig kan man høre impulser fra Davies. Sangen har preg av funk og blues. Det er muligens denne fusjonen av stilarter som gjør at

diskografien til Supertramp fremstår så unik. Men det er også dette som gjør at bandet er uenig i hvilken retning det skal gå videre.

Mens Hodgson sikter mot pop, vil Davies at musikken skal bli mer rivende. Denne uenigheten øker i styrke. I 1983 forlater Hodgson Supertramp, mens Davies forblir.

Davies oppnår dessverre ikke så mye kommersiell suksess etter splittelsen, men det er han egentlig likegyldig til. Davies fortsetter med konserter, men blir etter hvert mer eller mindre lagt i glemmeboken sammen med resten av Supertramp.

Hvorfor Supertramp kun nevnes i en bisetning i pophistorien forstår jeg ikke helt. Dette er musikk som uten tvil gir deg masse energi, og som du kan synge til av full hals. Sangene har en viss tidløshet ved seg, selv om ikke så mange unge hører på dem i dag.

For det er ikke kun mammas hofter som beveger seg når Supertramp spilles, men også mine.

Kulturkalender

Fikk du ikke billett til de kuleste UKA-arrangementene? Frykt ikke, vi har massevis av tips til andre morsomme ting som skjer i byen de kommende ukene.

ESPEN SKORSTAD: DEN FABELAKTIGE NARSISSISTEN

Når? 16. oktober, 19:00

Hvor? Litteraturhuset, Sellanraa

Har mennesket noen gang levd i en tid hvor forguding av enkeltpersoner har vært mer relevant? Ordet «narsissisme» ble i 2022 kåret til årets moteord av Store norske leksikon. Espen Skorstad kommer til Litteraturhuset for å diskutere boken han har skrevet om fenomenet som i vår tid får fritt spillerom på sosiale medier.

DANSEFORESTILLING: HOW ROMANTIC

Når? 17. og 18. oktober, 19:00

Hvor? Rosendal teater

Katerina Andreou og Carte Blanche, Norges nasjonale kompani for samtidsdans, kommer til Rosendal teater for å fremføre dans inspirert av dansemaratonene som fant sted under Den store depresjonen i USA. Disse gikk ut på at par danset seg til fysisk utmattelse i ukevis eller månedsvis i håp om å vinne en pengepremie. Høres ut som sterkt stoff.

FREE ENGLISH IMPROV SHOW AT STAMMEN CAFÉ

When? 18. oktober, 20:00

Where? Stammen Café og Bar

Is there anything more charming than an improv show? The self-proclaimed only English-speaking and most active improv group in Trondheim is performing live for an audience at Stammen café. During the show they will ask the audience for prompts to use, so if you would like to see democracy in action, here's your chance.

SOLIDARITETSKONSERT FOR GAZA

Når? 18. oktober, 19:30

Hvor? Trøndelag teater

Inngangsbilletten på 50 kroner går kun til administrative kostnader. Publikum og andre oppfordres til å bidra til en spleis som er opprettet i anledning konserten. Programmet inkluderer Trondheim-solistene og et mylder av andre dyktige musikere og skuespillere. God musikk og støtte til en god sak, hva er vel bedre?

INNFLYTTINGSFEST: BABEL REMIX

Når? 24. oktober 18:00

Hvor? Mellomveien 3B

Det kunstnerdrevne galleriet Babel har flyttet inn i nytt lokale: en tidligere gymsal ved Lademoen kunstnerverksteder. Lokalet har de fikset opp selv, og nå inviterer de til kombinert innflyttingsfest og åpning av utstillingen *BABEL REMIX*. Syv kunstnere og en kunstnergruppe har bidratt til utstillingen. Høres ut som en fin anledning til å bli bedre kjent med Trondheims kunstmiljø.

KEVIN KILDAL – FALLITTERKLÆRING

Når? 25. oktober 2025, 20:00

Hvor? Havet arena

Har du, som resten av Norge, brukt sommeren på å se «20-stjerners sommerferie» på NRK? En av stjernene, den nordnorske komikeren Kevin Kildal, kommer til Trondheim i slutten av oktober. Han beskriver showet som en «humoristisk club sandwich». Wow, ble noen andre plutselig sultne?

ROSENBORG – BRANN

Når? 26. oktober, 14:30

Hvor? Lerkendal stadion

Denne gangen er det Brann som gjester Lerkendal. Rosenborg, som i skrivende stund har tapt tre av sine fem siste kamper, er desperate etter å samle poeng hvis de skal hevde seg i toppen. Uavhengig av om du er en del av Kjernen eller Bataljonen, blodfan eller totalt uinteressert i fotball, så kan du ikke benekte magien i å være tilskuer på Lerkendal.

EN LATTERLIG HELAFTEN

Når? 1. november, 17:00

Hvor? Olavshallen, Store sal

I Olavshallen den 1. november er kremen av revy-Norge samlet for en heidundrende revyfest. Ifølge vertskapet er dette ingen kveld for surpomper, men en kveld for å le masse og høyt. Hvis dette høres ut som deg, bør du øve på ditt beste latterfjes før du stiller deg i køen til Olavshallen.

HAUSTLEIK MED FOLKEDANSLAGET

Når? 1. november, 19:00

Hvor? BUL-salen, Søndre Gate 22B

Bondeungdomslaget i Nidaros inviterer til folkedans. Det blir nordlandspols, runddans, turdans og songdans. Så klart blir det livemusikk, og ikke minst blir det kaffe og kaker!

BALKAN BEAT PARTY

Når? 1. november, 23:00

Hvor? Tyven

Endelig er det tid for BBP igjen, arrangementet som har blitt etterspurt mer enn noe annet. Og denne gang er det Tyven som åpner dørene til denne ville verdenen av rytmer, synth og farger. Hvis det er noe du kommer til å angre på at du gikk glipp av, så er det dette.

Du vet hva de sier: Balkans do it better. Spesielt folkefest. OPA!

ARKIV

1984, nr. 3

Da NTNU het NTH slet også studenter med å få seg jobb.

Fadese i boligpolitikken

BEVISST SABOTERING?

Dette er realiteter som vi i dag er konfrontert med. Kommunalminister Arne Rettedal forsøker å late som om han er overrasket, men enkelte uttalelser tyder på at alvoret omsider også har gått opp for ham.

Målsettinger

I 1976 ble det reist 40.000 boliger, mens tallet for 1980 var 36.000. 35.000 nye boenheter var målsettingen for 1983, men det endelige resultatet ble 31.500. Før Willoch overtok som statsminister ble de boligpolitiske målsettingene ansett som politisk bindende. Ekstraordinære tiltak ble satt i kraft for å nå målsettingene dersom det ble nødvendig. Noe slikt har ikke falt høyre regjeringen inn, og vi må dessverre bare konstatere at målsettingene for boligreisingen ikke lenger synes å være politisk bindende.

Husbanken

I 1983 klarte ikke Husbanken å disponere sine tilmålte midler. Dette er en fundamentalt ny situasjon,

og det forteller mye om hva som egentlig er i ferd med å skje i boligsektoren. I 1970 dekket lån fra Husbanken og tilskudd fra det offentlige 78% av utgiftene for en ny bolig. I 1983 var tallet 58%. Den nominelle renten i Husbanken er bortimot fordoblet siden 1977. På ganske få år er Husbankens tiltenkte rolle som et redskap for sosial boligbygging blitt helt underminert. Med tidvis god hjelp fra DNA er høyresida i ferd med å få has på den første biten av det statlige bankvesenet; offentlige banker har som kjent aldri vært populære i høyrekreter.

Alarmerende utvikling

Den svikten i boligbyggingen vi er vitne til i dag er den største i etterkrigstiden. Norcems direktør Kjell Kran uttaler i Aftenposten 26. januar i år: "Nedgangen i norsk boligbygging er bekymringsfull. Resultatet kan bli en reduksjon på 15.000 - 20.000 årsverk, og at et marked på 3-4 milliarder kroner

går tapt". 15.000 - 20.000 årsverk betyr et tilsvarende antall arbeidsplasser. Hvis vi skal unngå å komme opp i 100.000 arbeidsløse i 1984, må noe drastisk gjøres for å rehabilitere bygningsbransjen.

Årsaker

Det er ikke vanskelig å peke på noen åpenbare årsaker til problemene i bygningsbransjen. For det første finansieringsmulighetene for de boligsøkende. Folk ser seg ikke i økonomisk stand til å ta opp lån med de vilkårene som eksisterer i dag. Dette fører automatisk til at byggeaktiviteten går ned. Videre er de generelle byggekostnadene utvilsomt kommet på et for høyt nivå. Men det viktigste er nok hvordan regjeringen vurderer det reelle boligbehovet. Etter at den nye prispolitikken ble satt ut i live i september 1982, opplevde vi at den synlige boligkøen for-

ningsbransjen fram til 1980, men i dag er det ikke så stor byggeaktivitet. Likevel håper jeg at situasjonen blir bedre mot sommeren. Rehabilitering av eldre hus og energioptimalisering vil kanskje være mer realistiske arbeidsoppgaver for oss i den nærmeste framtida.

IKKE BARE PESSIMISME

- Hvordan er stemningen blant byggstudentene?
- De som er ferdige veiter at det skal bedre seg. Folk er ikke bare pessimister, men det var ikke slike tilstander vi ventet da vi startet studiet. Det er forresten en merkbar forskjell i studentmassen i dag i forhold til tidligere. Nye studenter virker langt mer karrierebevisste. Dessuten er den geografiske spredningen i studentmassen blitt mindre. De fleste kommer fra Oslo eller Trondheim. Folk fra utkantene er vel mer skeptiske til en lang bygg-utdanning, og de tar heller utdanningen på et lavere nivå. Jeg skal ikke spekulere så altfor mye i årsakene, men at de riktige kontaktene i næringslivet spiller en stor rolle, er vel ikke til å undervurdere.

UTDANNING I UTlandet

- Rektor sier at vi trenger flere sivilingeniører. Men i dag ser vi jo at Bygg, Kjemi og Maskin har problemer. Rektor tenker vel mest

& SIV.ING. ARBEIDSLÖS

Jeg var ferdig utdannet bygningsingeniør til jul, men i og med at jeg ikke har fått jobb, tar jeg nye fag på NTH. Gjelda i lånekassen vokser, men hva annet skal man ta seg til? sier Kjartan Johan Hove (24) til Under Dusken.

Hove begynte på NTH i 1979, og han mente å kunne få allsidige muligheter da han startet på Bygg. I dag er som kjent situasjonen en annen. Han har søkt på flere jobber, men har bare fått negative svar.
- Det var ingen problemer i byg-

NYNORSK

KRYSSORD

TEKST: Kjersti Eline Stuen | FOTO: Abigail Ntomba

NES	HOVUDSTAD I EGYPT		DRIKKE					
	KJEGLEFORMA POSE		SPRÅKLÆRE					
KÅTE								
BEHANDLING				STRESS				
						JENTENAMN		GUTENAMN
MED EIN GONG								
ud		MELDINGS- TENESTE				TRAVE		
		FUGLENE				ENGELSK JENTENAMN		
JENTENAMN				ADELSTITTEL (ENG.)				
BOTNFALL I VÆSKE								
				FNIS				
OLAV DEN ...								TO LIKE
ONANER								
				KIK				
MUSIKK- ENSEMBLE								

Førre utgåves løysingsord var glasshus

Send inn løsningsforslaget til avisredaktør@studentmediene.no innen 04.11.2025 og vær med i trekningen av en flott premie!

KVISS

KVISSMESTER: Henrik Røren

1.

Hvor mange prosent har verdens mest alkoholholdige øl?
2.

I hvilket år ble Vinmonopolet opprettet?
3.

Fra hvilket land kommer den sprudlende vinen cava?
4.

Hvilke fire ingredienser består øl tradisjonelt av?
5.

Burkina Faso har verdens laveste aldersgrense for alkohol. Hvor gammel må du være for å drikke alkohol i landet?
6.

Hva slags sprit brukes i drinken espresso martini?
7.

Hvor mye koster det for en halvliter Dahls på baren Circus?
8.

Hvilke land stammer whisky fra?
9.

Hva er spesielt med linjeakevitt, som også er grunnen til at spriten har fått sitt navn?
10.

Fra hvilken by kommer øltypen pils fra?
11.

Hvilket ølmerke er mest populært i USA?
12.

Hva er forskjellen på druene i rødvin og hvitvin?
13.

Hvor mange prosent skal en korrekt destillert hjemmebrent ha?
14.

Hva var navnet på de ulovlige barene man fant i USA under forbudstiden?
15.

Fra hvilken plante lages tequilla?
16.

Hvilket bryggeri produserer ølet Mango ipa?
17.

Når stenger Vinmonopolet på lørdager?
18.

Hva slags vin er Dom Pérignon og Moët et Chandon eksempler på?
19.

Hvilket instrument forbindes med ølmerke Guinness?
20.

Hvilken drink er James Bond kjent for å nyte?

1) 65 prosent 2) 1922 3) Spania 4) Vann, gjær, humle og malt 5) 13 år gammel 6) Vodka 7) 58 kroner 8) Skottland og Irland 9) Den har passert ekvator to ganger 10) Pilsen (Pilsner) i Tsjekkia 11) Budweiser 12) Rødvin har skall mens i hvitvin er druen skrellet 13) 96 prosent 14) Speakeasy 15) Agaveplanten 16) Hansa 17) Klokken 18) Champagne 19) Harpe 20) Dry Martini

Hvilken nattmat er du?

ILLUSTRASJON: Pil Ulheim

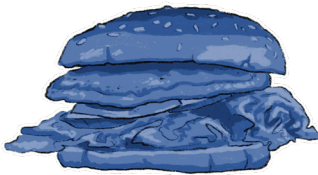
0-5 poeng:
KEBAB I TRONDHEIM

Du er som den mislykkede broren i søskenflokken og ligger langt bak dine kebab-brødre på Østlandet. Hva er egentlig greia med å ha hvitløksdressing på kebab? Du skuffer gang på gang på gang.

6-10 poeng:
GRANDIS PÅ HYBELEN

Selv om du er snill mot lommeboken, er det noe nitrist med deg. Sovner man, kan det potensielt være det siste man gjør. Hele Italia vemmes av det faktum at du eksisterer.

11-15 poeng:
BURGER PÅ SESAM

Mang en gang har du vært der og reddet en desperat broder eller søster i nød. Du er kanskje ikke den mest gourmetaktige burgeren der ute, men du er salt, fett og saftig. Av og til er det mer enn godt nok.

16-20 poeng:
PANG PANG BIFF

Du er banebrytende. Aldri igjen blir nattmat det samme etter deg. Hva skal man med kebab og burger når kinesisk biff i digg saus er tilgjengelig? At du kan nytes etter midnatt er intet mindre enn mirakuløst, så vi hyller deg: dronningen av nattmat.

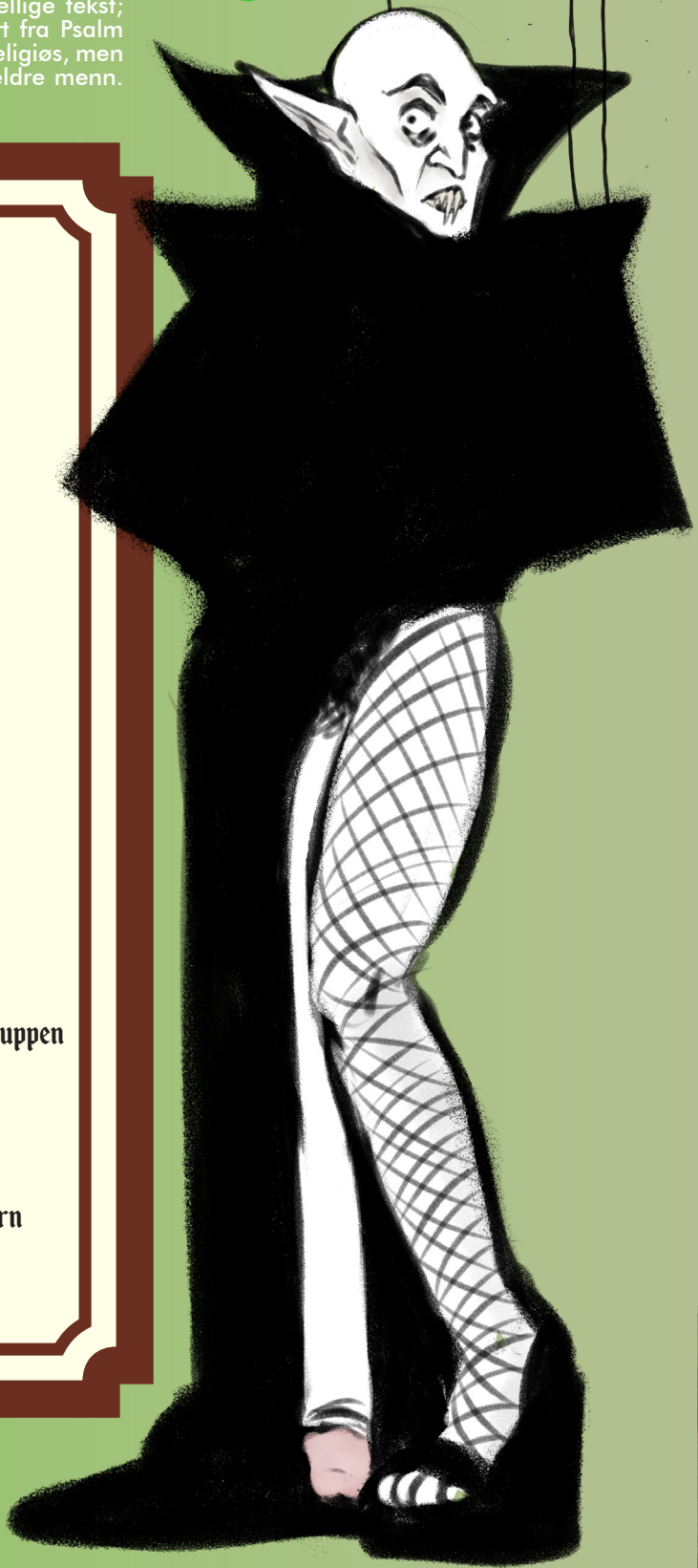

SPITPOSTEN

Spit (fra latynsk) erting, krenking; spott - Trondheims blodigste presse

På fredag ble jeg stoppet av en ung mann ute i stormen som prøvde å få meg med i bibelgruppen hans. Jeg forsøkte å konvertere tilbake, og ba ham lese min hellige tekst; Fittiblekka. På flygebladet hans var det sitert fra Psalm 42:1-2: "My soul thirsts for God." Jeg er ikke religiøs, men her har vi noe til felles. Jeg og tørster etter eldre menn.

UNDER BUSKEN

- UKA
- Kulturuka
- Kuka
- Lureuka
- Tullekuka
- Pupuka
- Kuruka
- Ukulturuka
- Sjukauka
- Ruseuka
- Klammeuka
- Fittesluka
- Rukan
- Kikomanuka
- Fashionuka
- Drupa
- Lupa
- Ubruka
- Hybeluka
- Fuka
- Lars baularuka
- Paracezuka
- Bruka

Registrerer:

- ...at traumatisert av kUKehoret pirum
- ...at « jeg har ligget i senga og hørt på pirum live»
- ...at hvem har du ligget med...
- ...at NM i ukonvensjonelt skjegg.
- ...at ingen synes dere er morsomme?
- ...at og det hadde jeg sagt om jeg ikke var med i fitteblekka og!!
- ...at period
- ...at ikke blunk til meeeeeeeg
- ...at æsj
- ...at veldedig god revy
- ...at veldedig god suppe
- ...at veledig god glutenfri mat
- ...at tenk om byråden gikk av etter uthenging på revyen
- ...at flytter til uffå
- ...at uff da
- ...at glutenfritt
- ...at gLUDenfritt
-at vannlekhasje er jævelig
-at høsten er kald og du er fin
-at vedum er glatt
-at svenske tilstander
-at ganklabb
-at puppeskinn
-sex på puter er bra
- ...at jeg vil ha ostemørbrød uten hår
- ...at taylor swift skriver dårlig musikk fordi det er det målgruppen liker
- ...at meggings er in
- ...at norsk saus er mel, smør og vann
- ...at KUK A-presse burde presses mer
- ...at XD:S:PPP
- ...at det er IN og PRAKTISK å hle seg som et barnehagebarn
- ...at bukse over skjørt
- ...at nei oi ops! Andre veien
- ...at sophie elise står for det som står!Ulord ass

TAYLOR SWIFT ER EN STJERNE. HER ER UTVALGTE SITAT FRA THE LIFE OF A SHOWGIRL (LIVET TIL EN SHOVVE-JENTE). OVERSATT VELDIG BRA TIL NORSK:

Jentesjefet du for nære solen?
Jeg er ikke en dårlig hurpe, dette er ikke en villmann
Vi kledde oss som ulver og så ut som ild
Jeg skal være din pappafigur, jeg drikker brun væske
De vil ha et tjukk rumpe med et spedbarnsansikt
Sjeff, se til ned
Myke operatører
Bra at jeg liker mine venner kansellert
Min kjæreste har stor kuk
Charlie SCS er en hore
Gammel-jente
Jeg vil ha hvite barn med blondt hår som spiller fotball (nazisme? skummeli)

Jeg drikker ikke for å
flykte,
men for å ære de stille
seirene ingen
applauderer.
Selv midt i uken fortjener
sjelen min en skål.

Under Dusken har fått app!

Få de siste og største hendelsene
fra studentlivet på mobilen.

Last ned Trondheims største studentavis
i AppStore og Google Play.

